# [...]IKI

TOWARZYSTWA

# ŚW. WINCENTEGO A PAULO.



POSZYT IV. — 1874.



POZNAŃ.
Nakładem Tytusa Daszkiewicza.
1875.

# ROCZNIKI

## TOWARZYSTWA ŚW. WINCENTEGO à PAULO.

### POSZYT IV.



## Brewe Jego Świątobliwości Papieża Piusa IX.

wystósowane do Konferencyi w Rio-Janeiro.

### Pius IX. Papież.

*Najmilszym synom zbawienie i Apostolskie błogosławieństwo!*

Doszedł Nas list wasz uniżony, który do Nas wysłaliście kilka dni przed dwudziestą i siódmą rocznicą wyniesienia Naszego na najwyższe papieztwo Kościoła. To jednomyślne świadectwo, którém okazać Nam chcieliście waszą miłość synowską, jak przystoi, przyjęliśmy z czułością. A nadto, miłe Nam były i przyjemne te wasze doskonałe uczucia przywiązania i poświęcenia ku Naszéj Osobie, również waszego posłuszeństwa ku téj Stolicy Apostolskiéj, do któréj całém sercem i umysłem głośno się przyznajecie. Takie z waszéj strony objawy dają Nam

otuchę, że wasze Towarzystwo z wszystkimi swemi Członkami działa prawdziwie w imię Boga, i że złączone jest w duchu szczérze katolickim; różni się więc wielce od owych stowarzyszeń, w których wielu ludzi chce być policzonych do synów oświaty, którzy atoli dla przewrotności ducha, zamiarów i związków tą nazwą mianowani być nie mogą. Z głębi przeto naszéj duszy zanosimy do Najłaskawszego Boga Nasze modły gorące, ażeby was wspiérał swą łaską potężną, żebyście statecznie, w tym wieku przewrotnym, byli zbożem wybraném i plenném, które czasu żniwa sprzątnione będzie do gumien Zbawiciela. Wdzięczność Naszą wam oświadczając, już to za czułe dary Nam przez was ofiarowane, już to za gorliwe modły, które za Nami do Boga zaséłacie, i jak Nas zapewniacie, wytrwale zaséłać będziecie, udzielamy jak najchętniéj błogosławieństwo Apostolskie w dowód miłości Naszéj ojcowskiéj i wam, drodzy synowie, i drugim, w prawdziwéj miłości Chrystusa z wami połączonym.

Dan w Rzymie u św. Piotra 1. Października 1873. roku, Papieztwa Naszego dwudziestego ósmego.

Pius PP. IX.

## Sprawozdanie o Konferencyach Towarzystwa św. Wincentego à Paulo i ich dziełach z roku 1872.

(Dokończenie.)

### Azya.

*Turcya azyatycka.* Towarzystwo nasze w okolicach tych, gdzie mu trudno istnieć, rozwija się coraz znaczniéj. W *Bayrucie* liczba członków wzrasta, a miłość dla Towarzystwa, ku ubogim i gorliwość zawsze równe. Bracia nasi mieli rekolekcye ośmiodniowe, aby godnie przygotować się na święto Niepokalanego Poczęcia, czerpiąc z tego źródła odwagę i wytrwałość w miłosierdziu chrześcijańskiém. I udało im się trzech ojców ro-

dzin sprowadzić na drogę cnoty, po którćj błąkali się od dawna. Kilka lat temu urządzili na swój koszt szkółkę; 125 chłopców biednych rodzin odbiera tam naukę, poczém oddają ich w termin do majstrów chrześcijańskich.

*Damaszek* posiada dzisiaj 4 Konferencye. Tam także bracia nasi opiekują się dziećmi i ich religijném wychowaniem.

O Konferencyi *Jerozolimskiéj* wiemy tylko tyle, że istnieje i jest czynną.

W *Betleem* zaś mamy 18 członków. Wizytują oni 42 rodziny i opiekują się 25 uczniami rzemieślniczymi. Miasteczko to zawsze biedne, jak za czasów Zbawiciela, nie ma czém wspierać ubogich materyalnie; bracia nasi niosą im w braku funduszów słowa pociechy.

W *Smyrnie* działanie Towarzystwa cieszy się zawsze protekcyą JWgo Spakka-Pietra, arcybiskupa tego miasta. Członkowie tamecznych trzech Konferencyi odwiedzali 78 rodzin, opiekują się dziećmi i uczniami rzemieślniczymi, których umieszczają w naukę u krawców lub szewców. Urządzili teraz szkółkę wieczorną dla 56 uczni, w którćj członkowie udzielają nauki, a ksiądz wykłada dzieciom religiją.

## Chiny.

W Chinach mamy dotychczas dwie tylko Konferencye w *Hong-Kong,* które nam wszakże żadnych o sobie nie nadesłały wiadomości.

## Indye.

Obszerne doszły nas sprawozdania z *Kalkuty* i z *Bombay.* W Kalkucie, mającćj przeszło milion ludności, gdzie nędza przechodzi wszelkie pojęcie, gdzie człowiek poniżony jest nieraz do stanu bydlęcego, 5 naszych Konferencyi bardzo wiele wyświadcza dobrego. Wizytują wszystkich ubogich bez względu na narodowość, na wyznanie i na kasty, mając na względzie tylko potrzeby ich cielesne i duchowe. Założono szkołę niedzielną pod dyrekcyą Konferencyi św. Franciszka Xawerego, gdzie 60 dzieci obojéj płci odbierają naukę religii chrześcijańskiéj: dziewczęta od *Sióstr Laretańskich*, a chłopcy od członków Konferencyi.

W tymże celu 2 Konferencye: Matki Boskiéj i św. Jana utrzymują katechetę do nnuczania w języku bengalskim biedne kobiety z parafii, a członkowie uczą ich mężów.

W tymże także celu urządzony jest dom przytułku św. Wincentego pod zarządem zakonnic, gdzie przyjmują i ratują

kobiety i dziewczyny, które z powodu opuszczenia lub z głodu wskazane były na spodlenie.

*Bombay*, mniéj ludny jak Kalkuta, lecz daleko handlowniejszy, odwiedzany przez Europejczyków, jest siedliskiem Rady wyższéj, zajmującéj 18 Konferencyi w mieście i w okolicy; liczą one 200 członków, odwiedzają 234 rodziny. W niektórych z nich, bądź z winy klimatu, bądź z niedbalstwa, posiedzenia nie odbywają się regularnie, a ztąd też szkodliwa opieszałość w wykonywaniu dobrych uczynków.

W *Bombay* i w *Kalkucie* Konferencye odwiedzają bez różnicy chrześcijan, niewiernych i pogan; tak że jedna z nich na 14. ubogich liczy 18. wyznawców Machometa.

W *Kurachee* bracia nasi odwiedzali biédnego chrześcijanina, starca 100letniego, który, pomimo zgrzybiałego wieku, dawał im najpiękniejsze dowody pobożności i wierności dla Kościoła. Ta sama Konferencya w dzień naszego Patrona urządza obiad dla wszystkich biédnych, którym posługują sami członkowie.

Za przykładem Kalkuty, Bombay posiada również dom przytułku św. Wincentego a Paulo, gdzie prócz kobiét, przyjmowano także starców i dzieci; przyjmują tam także trędowatych, których wiele jeszcze jest w Indyach. Wstręt od takich chorych i opuszczenie ich roszczą im również prawo do współczucia i do poświęcenia się naszych braci.

## Afryka.

Pomiędzy Konferencyami afrykańskiemi możemy na piérwszém miejscu postawić *Aleksandryjską* w Egipcie. Ufundowana kilka lat temu, niedawno podupadła, powstała na nowo pod bardzo korzystnemi wróżbami. Napływ coraz większy Europejczyków w tę stronę świata, od otworzenia kanału suezkiego, dodały jéj nowych sił żywotnich, z których korzystać umié. To téż liczba członków w r. 1872. wzrosła do 20.; również składki ich się zwiększyły, a tém samém i liczba rodzin odwiedzanych. Pozostaje więc tylko braciom naszym do życzenia, by się brali do wszystkich dzieł miłosiernych, a nie wątpimy, że gorliwość dokaże, czego potrzeba.

### Osady angielskie.

*Wyspa św. Maurycego.* Trzy Konferencye czynne znajdują się na téj wyspie odległéj i tak ciężko doświadczonéj klęskami. Te Konferencye wiele czynią dobrego nie tylko dla biédnych, lecz także dla całéj ludności, gdyż nie tylko nawracają ludzi

niereligijnych, pomiędzy nimi Chińczyka, poganina, legalizują nieprawe małżeństwa, ale urządziły także znaczną czytelnią dla wszystkich.

Na *Przylądku* istniały trzy Konferencye: w *Cap-Town* i *Porcie św. Elżbiety*. Trzecia upadła; piérwsza z nich, zachwiana wypadkami lat ostatnich, odwiedzała 360 ubogich; druga liczy 11 członków i prawie wyłącznie opiekuje się biédnemi wdowami.

### Osady francuzkie.

Od Konferencyi na wyspie *Réunion* nie mamy żadnych wiadomości z roku 1872.

## Ameryka północna.

### Osady angielskie,

*Kanada.* Rada wyższa Kanady, mająca swoje siedlisko w *Kwebek,* obejmuje 5 Rad miejscowych: w *Kwebeku, Montéréal, Otawie, Toronto* i w *Trois-Rivières.* Wszystkich tamecznych Konferencyi jest 52, liczących ogółem blizko 1400 członków, odwiedzających około 900 biédnych rodzin. Zapał jest wielki we wszystkich tych Konferencyach, podtrzymywany przez rekolekcye i miłość ku Towarzystwu. Bardzo poważnie traktują oni obowiązki Towarzystwa św. Wincentego a Paulo, i przytoczyć moglibyśmy jednę Konferencyą, gdzie na 105 członków zaledwie jednego lub dwóch braknie na posiedzeniach przez cały rok.

W *Kwebek* od dawna istnieje zakład opieki. Wzrost jego nagły pozwolił Konferencyi nabyć budynek obszerny, gdzieby to dzieło mogło należycie się rozwinąć. W roku 1872. bracia nasi otrzymali dla niego prawa korporacyjne, czyli *wdzięczność publiczną,* która go stawia na równi z zakładami uznanemi za publicznie pożyteczne we Francyi.

Konferencye przyłączone do Rady w *Otawie* wielce się starają o umoralnienie ubogich, i podają nam nie małą liczbę nawróconych.

Toż samo da się powiedzieć o Konferencyach w kraju *Trois-Rivières*, które, prócz zwykłych uczynków miłosiernych, założyły aptekę dla ubogich, którzy tam odbierają pomoc i léki za darmo, oraz słowa i rady chrześcijańskie.

Z *Toronto* nie mamy szczegółowych wiadomości; wiémy tylko, że wiele tam się czyni dobrego.

Co do ósmiu Konferencyi odosobnionych, mało nas doszło szczegółów; opowiadają nam tylko o pewnym członku, który chodzi sam daleko po mieście z kwestą, zbierając dla ubóztwa

drzewo, żyto i inne wiktuały, składane od osób miłosiernych dla Konferencyi.

Przywodzą nam również Konforencyą w *Belle-ville*, gdzie straszne zaszło nieszczęście na kolei, 30 bowiem podróżnych straciło życie; bracia nasi okazali najwięcéj gorliwości w niesieniu pomocy rannym i umierającym, których sami do szpitalu zanosili.

W *Nowym Brunświku* Konferencya św. Jana zostaje w tym samym stanie, co 1871. roku; ma 29 członków czynnych i 60 rodzin wspomagała przez zimę; odziewa także dzieci przystępujące do piérwszéj Komunii św.

Na innéj osadzie angielskiéj, w *Nowéj Szkocyi*, mamy trzy Konferencye w *Halifax*, które po 10letniém działaniu miłosierném mają nadzieję, że coraz będzie lepiéj. W roku 1872. wspomagały 130 rodzin, a kilka z nich wyrwano z rozpaczliwego położenia. Jedna była to wdowa z czworgiem dzieci, bez sposobu do życia i bez przyjaciół. „Bez przyjaciół, piszą nasi bracia, zapewne że nie, bo wsparcie, którego jesteśmy rozdawcami, stawia nas w możności, że wyrwać może z nędzy i z rozpaczy tych, których świat opuścił i przyznać się do nich nie chce.“

## Stany Zjednoczone.

W Stanach Zjednoczonych są trzy Rady wyższe: w *Nowym Jorku*, w *Nowym Orleanie* i w *Saint Louis* w Missuri, zawierające wielką liczbę Konferencyi.

Sama tylko Rada w St. Louis nie nadesłała nam żadnych sprawozdań.

Z Radą Nowego Jorku łączy się 16 Rad miejscowych, a 168 Konferencyi, z personałem 5260 członków czynnych i 952 honorowych. Odwiedzały 7058 rodzin, otworzyły szkoły niedzielne, uczęszczane przez 32,766 dzieci, którym 652 członków lekcye udziela. Ich wydatki w roku 1872. doszły do 522,200 franków, a 19,224 franków ofiarowali bracia nasi tamecznéj Radzie głównéj do rozdania pomiędzy Konferencye francuzkie, dotknięte ostatniemi klęskami.

Na 19 Konferencyi agregowanych zeszłego roku w Stanach Zjednoczonych, 11 należy do okręgu Rady nowojorskiéj; i w saméj rzeczy, rozwój tam naszych dzieł jest najwyraźniejszy. To też nasi bracia mogą słusznie powiedzieć, „że byli w 1872. roku, jak zawsze, gorliwymi robotnikami na polu miłosierdzia chrześcijańskiego.“ W każdym razie, lubo mieli pociechę z ciągłego wzrostu swych Konferencyi, to z drugiéj

strony żywo byli dotknięci stratą tego, który gorącém współdziałaniem przyczyniał się głównie do ich rozpowszechnienia i stanu kwitnącego, t. j. Wny Ojciec *Starrs*, dyrektor ich duchowny, którego im śmierć wydarła w roku 1872.

Inny wypadek był im także powodem do smutku, ale również sposobnością do szlachetnego poświęcenia się wielu z nich. Mówimy tu o pożarze *Bostonu*, który, jak wiadomo, pochłonął całą handlową częć miasta tego i spowodował wiele nędzy i potrzeb, którym ulgę nieść należało. Wywiązały się też Konferencye z tego obowiązku z wielką gorliwością i ofiarnością.

W *Broocklyn* 20 Konferencyi pod przewodnictwem Rady wyższéj zawierają 500 członków czynnych; odwiedzają 150 rodzin i nauczają mnóztwo dzieci, które ratują od prozelityzmu niewiernych. Mają w tym celu własne szkoły bardzo pożyteczne, przytułek dla dzieci włóczęgów, jak w Nowym Jorku, i inny dom dla chłopców używanych do posyłek.

Rada wyższa w *Nowym Orleanie* jest punktem środkowym 15. Konferencyi, mających 346 członków czynnych, wspierających 300 rodzin, pomiędzy któremi miłość bliźniego i gorliwość wiele sprawiły dobrego. Zatrudniają się także gorliwie nauczaniem religii i strzegą dzieci od zepsucia moralnego przy pomocy ochronek i szkółek. W Nowym Orleanie dozwolono im nadto odwiedzać zakłady miejskie, szpitale, więzienia, dla dorosłych i dla dzieci dom poprawy i dom pracy. Wszędzie roznoszą tym nieszczęśliwym dobre książki i słowa pociechy chrześcijańskiéj.

## Ameryka środkowa.

*Meksyk.* W Meksyku jest także Rada wyższa środkiem wszystkich Konferencyi, jest ich 111, z których 43 (13 w Meksyku samym) złączone są z Radami miejscowemi, inne znów osobne, nie mają żadnego związku z Meksykiem, i dla tego obawiamy się o ich przyszłość. Wszystkie te Konferencye razem z Radą wyższą liczą 1120 członków czynnych i 568 honorowych; 666 rodzin ubogich było odwiedzanych.

Zastajemy w Meksyku prawie wszystkie nasze dzieła jak w Europie; opiekę nad dziećmi, nawiedzania więzień i szpitali, domy przytułku dla starców i sierót, i wreszcie Towarzystwo *św. Regiusza*, do którego najwięcéj dodał zachęty Najprzewielebniejszy arcybiskup meksykański, który niedawno podał na zgromadzeniu walném ogromną liczbę małżeństw uświęconych przez Kościół, a takich nawrócono do 5000 w 30 tylko parafiach, co świadczy o gorliwości, z jaką tameczne Konferencye wyrugować usiłują konkubinaty.

Wreszcie bracia nasi zajmują się troskliwie ubogiemi i pośród nich właśnie najwięcéj zastają wiary i cnót chrześcijańskich; jak naprzykład:

Pewnéj nocy kobiéta, niedawno owdowiała, blizką będąc rozwiązania, zapukała do drzwi rodziny, którą się opiekowały Konferencye w *Monserrate*, również biédnéj, jak ona, i błaga o pomoc; była to biéda, która ucieka się do nędzy. Nie tylko że ją przyjęła, ale dzieliła się z nią strawą, odzieżą i ostatnim kawałkiem chleba. A nasi bracia dodają: „Takie przykłady nie są rzadkie u naszych ubogich."

W *Orizawa* członkowie Konferencyi odwiedzają więźni, i mieli tę radość kilku z nich wprowadzić na drogę cnoty i obowiązków religijnych. Przytaczają jednego, który przez lat 30 żył bez Boga, a potém przykładem swoim obecnie buduje cały dom.

Wreszcie w *Oaxaka* pewien chłopiec, najstarszy z licznéj rodziny, któréj ojciec umarł, zostawiając ją w strasznéj nędzy, zrozumiał że na nim teraz ciąży obowiązek pracowania na jéj utrzymanie, jął się więc roboty z energią i wytrwałością nieco więcéj jeszcze; widząc że zarobek jego nie wystarcza na wyżywynie reszty, sam odmawiał sobie pożywienia; to też niedługo, wycieńczony głodem, na siłach zapadł i umarł, nie jedząc przez trzy dni nic, ani kawałka chleba.

## Antyle angielskie.

Konferencya w *Port Espagne* (wyspa św. Trójcy) chociaż więcéj ma obecnie dochodów, nie jest jednak w stanie kwitnącym. Opiekowała się 17 rodzinami i zgromadziła 1200 franków ze składek tygodniowych.

## Antyle hiszpańskie.

*Kuba*, królowa antylów i najkorzystniejsza z posiadłości hiszpańskich, posiada tylko jedną Konferencyą w *Habanie*. Członkowie jéj są gorliwi, i że wierna ustawom, odprawiali walne zgromadzenia w epokach przepisanych. Dochodu mieli 5053 franków, 17 członków czynnych, 37 rodzin opatrywano i dom przytułku, oddający bardzo wielkie przysługi.

## Antyle francuzkie.

Wyspa *Martinique* ma Konferencyą w *Fort de France*, któréj położenie nie zmieniło się dotąd wcale; jeżeli straciła kilku

członków, powiększyła za to liczbę ubogich. Zapał się jednakże nie zmniejszył, a zapał jest tak potrzebny towarzystwu, jak krew ciału ludzkiemu daje wzrost i podtrzymuje życie. Oprócz odwiedzanych rodzin, mają nasi bracia w Fort de France kasę oszczędności na nieprzewidziane wypadki; rzadka cnota w tych okolicach, gdzie właśnie panuje niedbalstwo bezmyślne.

Bylibyśmy szczęśliwi, byśmy mogli to samo powiedzieć o Konferencyach w *Gwadaloupe* i *Kayenne,* ostatnia w *Gwyjanie,* lecz niestety już od dawna sprawozdań z tamtąd nie mamy.

## Ameryka południowa.

Powiedzieliśmy na początku raportu naszego, że piérwsza Konferencya była ufundowaną w *Rio Janeiro* w Brazylii. Znana pod wezwaniem św. Józefa, miała piérwsze swe posiedzenia w miesiącu sierpniu 1872.; 18 członków i 20 rodzin pod opieką. Mówiąc o niéj, mamy nadzieję, że piérwsze to dźbło wyda bardzo wiele latorośli.

*Buenos-Ayres* posiada Radę wyższą, która ma pod sobą 11 Konferencyi, z których trzy w tymże mieście. Stan tych stowarzyszeń nie zmienił się od roku 1872 wcale, i otrząsa się jeszcze z klęsk, jakie nawiedziły ten kraj; lecz zapisujemy z radością, że kilka z nich usiłuje powstać na nowo, jak Konferencya św. Ignacego w Buenos-Ayres. Otworzyła ona szkołę wieczorną dla dorosłych, odebrawszy ku temu zapomogę od rządu. Taż Konferencya chce także odwiedzać więźniów.

W *Parana* Konferencya tyle nagromadziła funduszów, że sobie urządziła cztéry szkółki i wspierać może większą liczbę rodzin.

Wszystkie wreszcie gorliwie zajmują się biédnemi rodzinami, poświęcając się całemi siłami. Jak wiele europejskich Konferencyi, tak i one skarzą się, że młodzież nie bierze wcale udziału w towarzystwie, i mówią o tém z nieskończonym smutkiem: „młodość zostawia nieskończoną próżnią, gdy jéj nie ma, czy to przy łożu chorego, lub w samémże łonie towarzystwa.“

W *Montewideo* było 5 Konferencyi, obecnie jest ich sześć; działania ich są gorliwe, mianowicie opieka nad biédnemi i utrzymywanie szkoły dla licznie uczęszczających dzieci. Wiele potrzebuje pieniędzy, lecz wydatki usprawiedliwione są skutkami jéj pracy.

Jedenaście Konferencyi w *Chili* są zawsze bardzo czynne, mają 223 członków i 337 rodzin na opiece, i tym dostarczają także duchowych potrzeb; również z licznych biédnych, umarłych zeszłego roku, ani jeden nie skonał bez pociech religijnych. Je-

den z nich chory przez długi czas, i niby powolny zbawiennym radom, mówią nasi bracia, zwlekał jednakże pod pozorem słabości pojednanie się z Bogiem, i tłumaczył się, że siły mu nie pozwolą pójść do kościoła. Bracia nasi wzięli się na sposób i zawieźli go do kościoła, gdzie się wyspowiadał i odwieźli go napowrót. Następnie sam zażądał Komunii św., i znów go zawieziono do kościoła, powtarzając to tak często, jak tego chory wymagał. W miarę ubywania sił, coraz częściéj przyjmował Najśw. Sakrament, a umierając w spokoju, miał tylko słowa dziękczynne dla swoich kochanych opiekunów.

A nasi spółbracia, napomykając przy téj sposobności o wdzięczności naszych ubogich, te słowa dodają: „Jak widzimy, mamy w niebie drogich przyjaciół, tanim nabytych sposobem; gdyż w istocie, czémżeśmy sobie na ich przyjaźń zasłużyli? Zaledwo damy im kilka groszy, które tak łatwo tracimy na zbytki, nie ujmując sobie nigdy z naszych wydatków koniecznych, i zaledwie dwie godziny poświęcimy dla nich co tydzień z czasu przeznaczonego na nasze interesa, lub rozrywki.

W *Santiago*, jak donosi raport zeszłoroczni, dom opieki dla uczni rzemieślniczych, utrzymywany przez Konferencye, obecnie w bardzo kwitnącym jest stanie, i rozwinąłby się daleko więcéj, gdyby jedna z Kongregacyi chciała objąć jego zarząd, czego się nasi bracia na darmo spodziewają.

Kilka Konferencyi, a mianowicie *św. Izydora* i *św. Łazarza*, wypożyczają biédnym książki, lub téż rozpowszechniają pisma chrześcijańskie pomiędzy nich; nie tylko pomiędzy biédnymi, lecz również po szpitalach i po więzieniach, gdzie mają przystęp.

Konferencya w *Sagrario de la Perena* urządziła szkołę i tam wykłada więźniom piérwsze zasady wiary św.

Na funduszach zresztą nie braknie naszym braciom, wiele serc miłosiernych skorych jest na każde ich zawołanie, jak to sami mówią: „Bóg umié poruszyć serca.“

Doszedłszy do krésu tego raportu ścieśnionego, a przecież dość długiego o dziełach naszych, wyznać musimy, że podwójne uczucie ogarnia duszę poniewolnie: uczucie żywéj wdzięczności ku Bogu, który tyle dobrego wyświadczył naszemu Towarzystwu, i tyle wyświadcza nam, powołując nas, abyśmy przyczyniali się do niego — i uczucie wstydu w obec drobnych uczynków, któreśmy dopełnili my sami w interesie tego Towarzystwa, gdzie nasza czynność osobista, jeżeli prawdę powiedzieć mamy, nie była niczém, a popęd Boży czyni i prowadzi wszystko. Albowiem dziś, jak właśnie przed 40 laty, gdy kilku studentów nie-

swiadomych piérwsze jego położyli kamienie na pagórku świętéj Genowefy, nikną słabe nasze zabiegi przed tym wszechmocnym popędem. A my nie tylko nic nie dołożyliśmy, że tak powiemy, do tego dzieła, lecz przeciwnie, my od niego otrzymujemy bardzo wiele. Jeżeliśmy chrześcijanami zabiegliwymy, jeżeliśmy oparli się wpływom zaraźliwym i szkodliwym naszych czasów zmateryalizowanych, kto wié, czy tego nie zawdzięczamy naszemu Towarzystwu? A potém, ileż z niego nie nabraliśmy nauk, pomocy, pociechy i uciechy niewinnéj? To téż nie skąpmy mu nigdy naszego czasu, naszéj jałmużny i naszego serca; dni bolesne, które przebywamy, wkładają na nas ten obowiązek nowy i święty. Powinności wzrastają z okolicznościami! a my nie znajdujemyż swoich już naprzód zakreślonych owemi pięknemi słowy Izajasza *), na nasze czasy bardzo stósownemi?

„Przeczżeśmy pościli, a nie wejrzałeś; poniżyliśmy dusze „nasze, a nie wiedziałeś? Oto w dzień postu waszego najduje „się wola wasza, a wszystkie dłużniki wasze pociągacie.

„Izali taki jest post, którym obrał, przez dzień trapić „człowiekowi duszę swoją?

„Iżali nie to jest raczéj post, którym obrał? Rozwiąż „związki niezbożności; rozwiąż brzemiona ciążące; wypuść nie„wolą uciśnionych wolno, a wszelakie brzemię rozerwij.

„Ułam łaknącemu chleba twego, a ubogich i tułających „się wprowadź do domu twego; gdy ujrzysz nagiego, przyodziéj „go, a nie gardź bliźnim twoim. Tedy wyniknie jako zaranie „światłość; a zdrowie twoje rychléj wznidzie, i pójdzie przed „obliczem twojém sprawiedliwość twoja, a chwała Pańska zbie„rze cię. Tedy wzywać będziesz, a Pan wysłucha; zawołasz, a „rzecze: Owom ja!“

## Tablica ogólna Dochodu i Rozchodu z roku 1872.

### Europa.

| Francya. | Dochód. | Rozchód. |
|---|---|---|
| Rada generalna . . . . . . | 9,085 45 | 7,223 95 |
| Paryż . . . . . . . . . . . . | 362,153 — | 207,959 — |

*) Izajasz rozdź. 58.

| | Dochód. | | Rozchód. | |
|---|---|---|---|---|
| Konferencye francuzkie . . . . | 1,289,769 | 90 | 1,007,931 | 42 |
| Algeria (Konstantyna) . . . . | 866 | 5 | 750 | 50 |
| Osady francuzkie (Martinique) . | 2,540 | 92 | 2,041 | 37 |
| **Austrya.** | | | | |
| Rada wyższa (Wiedeńska) . . . | 114,393 | — | 90,369 | — |
| Lewiko (Tyrol) . . . . . . . . | 290 | 6 | 220 | — |
| **Belgia.** | | | | |
| Rady wyższe: Brukselska, Gandawska, Anwerska, Turnayska, Brabancka, Namurska, w Lièges i Bruges . . . . . . . . | 613,159 | — | 551,750 | — |
| **Brytania.** | | | | |
| Rada wyższa w Glaskow . . . | 56,300 | — | 44,600 | — |
| — Irlancka . . . . | 318,100 | — | 300,225 | — |
| Osady (wyspa Malta) . . . . | 5,955 | — | 3,375 | — |
| **Dania.** | | | | |
| Konferencya w Kopenhadze . . | 427 | 90 | 407 | 84 |
| **Grecya.** | | | | |
| Konferencye w Atenach, Korfu, Zante i Patras . . . . . . | 1,080 | 8 | 3,557 | — |
| **Holandya.** | | | | |
| Rada wyższa w Hadze . . . . | 490,686 | — | 436,458 | — |
| **Luksemburg.** | | | | |
| Rada miejscowa w Luksemburgu | 5,579 | 35 | 6,536 | 20 |
| **Prusy.** | | | | |
| Rada wyższa Berlińska . . . . | 17,810 | — | 13,091 | — |
| — Kolońska . . . . | 113,051 | 25 | 89,288 | 75 |
| — Gdańska . . . . | 31,638 | — | 23,077 | — |
| — Moguncka . . . . | 20,778 | — | 16,281 | — |
| — Paderborska . . . | 22,161 | — | 17,958 | — |
| — Poznańska . . . . | 20,147 | — | 17,958 | — |
| Bawarya . . . . . . . . . . | 75,547 | — | 61,557 | — |
| Saksonia . . . . . . . . . . | 30,725 | — | 30,316 | — |

| | Dochód. | | Rozchód. | |
|---|---|---|---|---|
| *Alzacya-Lotaryngia.* | | | | |
| Dyecezya Metz . . . . . . . . | 14,288 | 65 | 7,313 | 5 |
| Dyecezya Strasburg . . . . . | 1,096 | 20 | 562 | 65 |
| Portugalia. | | | | |
| Lizbona . . . . . . . . . . | 9,348 | 15 | 2,032 | 91 |
| Szwajcarya. | | | | |
| Rada wyższa Fryburska . . . | 2,028 | 50 | 1,896 | 55 |
| — Bazylejska . . . . | 5,101 | 56 | 2,663 | 46 |
| — Delemoncka . . . | 303 | 33 | 269 | 78 |
| — Lucerska . . . . | 3,279 | 1 | 2,711 | 68 |
| — Porrentrujska . . . | 1,347 | 15 | 970 | 32 |
| Turcya europejska. | | | | |
| Konferencya w Konstantynopolu . | 16,330 | 30 | 8,853 | 30 |
| Włochy. | | | | |
| Rada wyższa Florencka . . . | 42,960 | 59 | 41,270 | 80 |
| — Genueńska . . . | 58,077 | 13 | 58,482 | 16 |
| — Medyolańska . . . | 28,832 | 37 | 26,798 | 9 |
| — Turyńska . . . . | 27,103 | — | 25,037 | — |
| — Wenecka . . . . | 13,201 | — | 12,021 | — |
| — Bolońska . . . . | 39,108 | 85 | 36,358 | 70 |
| — Modeńska . . . . | 3,309 | 73 | 3,028 | 76 |
| — Rzymska . . . . włącznie z Neapolem . . . . | 58,607 | 45 | 57,654 | — |
| Azya (Indye). | | | | |
| Rada w Bombaj . . . . . . | 39,642 | — | 28,388 | — |
| Kalkuta . . . . . . . . . . | 26,725 | — | 7,500 | — |
| Turcya azyatycka. | | | | |
| Rada miejscowa w Bejrucie . . | 10,779 | 65 | 11,236 | 40 |
| Konferencya Jerozolimska . . . | 1,313 | 80 | 549 | — |
| — Smyrneńska . . . | 11,085 | 71 | 8,910 | 45 |
| — Kfarchimska . . . | 305 | 55 | 204 | 40 |
| Afryka. | | | | |
| *Przylądek dobréj Nadziei.* | | | | |
| Gujana angielska . . . . . . | 2,116 | — | 1,882 | — |
| Georges-Town . . . . . . . | 2,108 | 29 | 1,860 | 40 |

| | Dochód. | | Rozchód. | |
|---|---|---|---|---|
| Wyspa św. Maurycego . . . | 7,434 | 80 | 6,180 | 60 |
| Egipt (Aleksandrya) . . . . . | 2,236 | 54 | 2,007 | 65 |
| **Ameryka północna.** | | | | |
| Rada wyższa w Kanadzie . . . | 94,365 | 7 | 79,417 | 23 |
| Konferencya w Nowym Brunświku | 1,581 | — | 1,552 | — |
| — w Nowéj Szkocyi . . | 8,159 | — | 8,125 | — |
| *Antyle angielskie.* | | | | |
| Port d'Espagne . . . . . . . | 3,781 | 34 | 4,264 | 76 |
| *Antyle hiszpańskie.* | | | | |
| Habana, Guabanakoa, Santiago, Puertoriko . . . . . . . . | 17,417 | — | 14,513 | — |
| *Stany Zjednoczone.* | | | | |
| Rada wyższa w Nowym Jorku . | 658,855 | — | 522,200 | — |
| — — Orleanie | 34,553 | — | 30,970 | — |
| Rada miejscowa w Brooklyn . . | 82,000 | — | 69,915 | — |
| **Ameryka centralna.** | | | | |
| Rada wyższa w Meksyku . . . | 163,080 | — | 148,460 | — |
| **Ameryka południowa.** | | | | |
| *Chili.* | | | | |
| Rada w Santiago . . . . . . | 113,889 | — | 94,208 | — |
| Konferencya w Konception . . | 391 | 9 | 219 | 14 |
| — w Sagrario . . . . . | 1,271 | 75 | 973 | 44 |
| *Plata.* | | | | |
| Rada wyższa w Buenos-Ayres . . | 90,321 | — | 21,632 | — |
| *Uruguay.* | | | | |
| Rada miejscowa w Montewideo . | 49,108 | 94 | 43,071 | 31 |
| Ogółem | 5,340,115 | 59 | 4,332,187 | 37 |

# Sprawozdanie Rady Wyższéj Poznańskiéj o Konferencyach w Xięstwie Poznańskiém i ich czynnościach w roku 1873.

(Dokończenie.)

**Inowrocław.** W ubiegłym czasie miała Konferencya nasza na stałéj i częściowéj opiece w ogóle 28 ubogich. Z tych pobierało 9 wdów z 5 dziećmi, i 2 mężczyzn chorowitych, a jeden mocno cierpiący na oczy, miesięcznie po 10 do 15 srb., zanoszone im przez obranych opiekunów, którzy nadto czuwając nad ich prowadzeniem moralném, udzielali im wedle potrzeby, albo przeznaczone pieniądze, albo téż zakupione żywności. Ciż sami ubodzy otrzymali na Boże Narodzenie i na Wielkanoc po porcyi żywności: $1/4$ funta kawy, $1/4$ funta cukru, 1 funt ryżu, 1 funt soli, paczkę cykoryi i bochenek białego chleba za 5 srb.

Miała i ma dotąd Konferencya na opiece dwoje staruszków, męża i żonę; tym posyła co miesiąc 1 tal. wsparcia na komorne; zaś na Gwiazdkę zrobiła im Konferencya mały podarek, posławszy 5 tal.

Wdowie pewnéj, złożonéj chorobą, z któréj już nie powstała, udzielono 2 talary, a które jeszcze i na pogrzeb jéj wystarczyły.

Nadto udzielono wsparcia 17 ubogim, różnéj płci, dotkniętym już to chorobą, lub kalectwem, już téż inném nieszczęściem po 15 srb. aż do 1 tal.

---

**Jutrosin.** Konferencya tutejsza w upłynioném półroczu zajmowała się szczególniéj wspieraniem i pielęgnowaniem, resp. zwiedzaniem dwóch starych — ułomnych niewiast; z których jedna cierpiąc już od kilku lat na wodną puchlinę, w największéj znajdowała się nędzy i niedoli. Skoro się o tém Konferencya dowiedziała, natychmiast nieszczęśliwą wraz z drugą jéj chorą towarzyszką wzięto na stałą opiekę, i doznawają dotąd jak najtroskliwszéj pomocy, tak materyalnéj, jako i moralnéj.

Trzy inne rodziny — stare, chorowite wdowy, nie mające środków, ni sił do zarobienia sobie na utrzymanie życia, musiała Konferencya także wziąść na opiekę; dotąd członkowie kolejno wsparcia i moralną pomoc zanoszą.

W czasie głównych, uroczystych Świąt, bywa zawsze ubogim żywność rozdawana, jak np. chléb, strucle, mięso itp.

**Krotoszyn.** Członków czynnych liczy Konferencya tutejsza 39, a honorowych 13. Jak dawniéj, tak i w tym półroczu odwiedzali opiekunowie ubogie rodziny w ich pomieszkaniach, udzielali im wsparcia w wiktuałach i w pieniędzach. Na święta Bożego Narodzenia tym ubogim, którzy byli na opiece Konferencyi uchwalili członkowie, prócz wsparcia tygodniowego w wiktuałach, dać jeszcze każdemu po 5 srb., co téż nastąpiło; także i niektórym wdowom i podupadłym rodzinom dano w pieniędzach jednorazowe wsparcie, i sprawiono paru biednym dzieciom obuwie, aby regularnie chodziły do szkoły. Na święta Wielkanocne także tym samym ubogim, wdowom i 20. rodzinom jednorazowe wsparcie i po 1 funcie mięsa. Trzem wdowom opłaca Konferencya komorne w kwartalnych ratach, a chorą i bez nogi jednę dziewczynę utrzymuje Konferencya już kilkanaście lat na stałéj opiece i udziela jéj wsparcie pieniężne.

Dochodu mieliśmy na zgromadzeniach od członków honorowych, ze skarbonek, kwesty i od dobrodziei 109 tal. 10 srb. 1 fen., rozchodu zaś na żywność, wparcia pieniężne, odzież, komorne, pogrzeby etc. 97 tal. 10 fen., pozostało remanentu 12 tal. 9 srb. 3 fen. Z powodu niektórych członków, nie biorących udziału na zgromadzeniach, wykluczyliśmy dziś na Walném zebraniu 7 i zarazem uradzono, aby na przyszłość każdego członka, który chce być przyjętym do Towarzystwa, wprzód na kwartał przyjąć na próbę, i jeżeli przez ten czas będzie regularnie bywał na zgromadzeniach, wtenczas dopiéro może być wpisanym do książki, jako członek; gdyż doświadczenie nauczyło, że znaczna liczba członków naszéj Konferencyi w początku jest gorliwą, a późniéj bardzo rzadko, albo wcale nie chodzi.

---

**Kościan.** Od Walnego zebrania 8 Grudnia r. z. aż do Wielkiéjnocy r. n. miała Konferencya 8im do 10ciu rodzin na stałéj opiece. Na święta zaś Bożego Narodzenia udzielono wsparcie 22om, a na Wielkanoc 25ciu rodzinom. Chorych ubogich mieliśmy w tém półroczu 3, z których wyzdrowiały dwie niewiasty, a jeden starzec opatrzony śś. Sakramentami przeniósł się do wieczności. Wszystkim tym, prócz zwykłego wsparcia w naturaliach, udzielano jeszcze i pieniężne. Pewien człowiek, i to młodzieniec, niebezpieczną złożony chorobą, nie myślał o spowiedzi. Członkowie będący z nim w przyjaźni, starali się skłonić go do tego; i dzięki Bogu usłuchał ich rady — i w tém samém dniu, w którym odbył spowiedź, zakończył swe życie. Ile możności, starają się członkowie do poprawy życia i mo-

ralności zachęcać, a gdzie trudność zachodzi, modlą się na tę intencyą na posiedzeniach, aby Bóg łaską swoją reszty dokonał.

W obecnym czasie trzy tylko rodziny i to wdowy, ma Konferencya na opiece, ponieważ w téj porze roku zarobek łatwiejszy.

Dwóch chłopców oddano w rzemiosło, do porządnych majstrów, i dobrych katolików, z których jeden uczy się stolarstwa, a drugi ślósarstwa. Każdego z nich, dopókąd się nie wyuczą, Konferencya z opieki nie wypuści.

Co do uroczystości Towarzystwa, to takowe obchodzi Konferencya podług ustaw. W dniu 13. Maja, jako w dzień urodzin Ojca św., wysłuchali członkowie Mszy św. na Jego intencyą. Ćwiczenia duchowne pod przewodnictwem czcig. ks. dyrektora, odprawiono przez trzy dni przed św. Janem, w sam zaś dzień uroczystości, odbyła się wspólna kumunia św. W dniu św. patrona odbyła się Wotywa o pomyślność kościoła św., którą członkowie zamówili, i na niéj obecni byli. Walne posiedzenie z powodu odpustu szkaplerza św. musiano o tydzień opóźnić, lecz za to mieliśmy obecnych pięciu czcigodnych kapłanów. Czcigodny ks. dyrektor przemówił w dość długich i gorliwych słowach, o miłości braterskiéj, wytrwałości i przywiązaniu do Towarzystwa. W końcu odczytano list do szanownéj Rady Wyższéj, potém odmówiono przepisane modlitwy, i zakończono posiedzenie.

Ponieważ w mieście naszém rodziny podupadłe pobierają wsparcie miesięczne z kasy miejskiéj, a częścią i z kasy szpitalnéj, przeto Towarzystwo nasze, aby nie dać powodu do próżniactwa, osobliwie w porze latowéj bardzo oględnie takowe udziela. Szczególniéj czuwa Konferencya nad wdowami pozostałemi z kilkorgiem dzieci, by tym sposobem dzieci do szkoły chodzić mogły. Obecnie ma Konferencya cztéry wdowy na opiece, z których jedna 4ry, a reszta po 3 dzieci mają. W każdym zaś nadzwyczajnym przypadku, lub w chorobie, stara się Konferencya nieść pomoc potrzebującym, nie tylko materyalną, lecz przedewszystkiém moralną. I tak pewien ojciec rodziny zakaleczał na rękę, wspierano go więc tak długo, dopóki pracować nie mógł. Dwom uczniom zostającym na opiece, sprawiono potrzebną odzież, przytém opiekunowie czuwają nad ich konduitą.

---

**Kiełczewo.** Jak dawniéj, tak i teraz, odwiedzali członkowie rodziny ubogie, które po większéj części są wdowami. Opiekunowie zanosili im wsparcie regularnie tygodniowo,

przytém zachęcali je do sakramentów św., starali się dla nich o zarobek, na utrzymanie życia swego. Na święta Wielkanocne i Bożego Narodzenia udzielono 17. porcyi, składających się z chleba, mięsa i mąki, a chorym dawano stósowniejsze potrawy. Trzy rodziny ubogie ciężko zachorowały, będące na stałéj opiece, które przyjąwszy sakramenta św., powróciły do zdrowia. Także dwóch członków czynnych zachorowało niebezpiecznie, których nasi spółbracia po kolei odwiedzali pocieszając ich nadzieją, aby pokładali ufność w Bogu, który ma wszystko w swéj mocy. Jako téż w krótkim czasie zdrowie odzyskali. Ćwiczenia nabożne i spowiedź odbyliśmy spólnie z konferencyą Kościańską. Przy téj sposobności członkowie zebrali osobną składkę, w tak smutnych czasach, i dali ją na nabożeństwo za Ojca św., za Kościół św. i jego zwycięztwo.

W letniém półroczu Konferencya nasza miała na stałéj opiece 5 rodzin, którym udzielano według potrzeby tygodniowe wsparcie. Jedna wdowa z tych rodzin chorowała dość długo niebezpiecznie, w któréj to chorobie pielęgnowano ją, i przy pomocy Bozkiéj wyzdrowiała. Na schyłku ostatniego półrocza była na stałéj opiece pewna biedna rodzina z trojga dziećmi, któréj ojciec ciężko chorował. Uchwalono na posiedzeniu niezwłocznie tém spieszniejszą pomoc, tak duszną jako i cielesną, poczém w kilka dni ów ojciec życie zakończył, zostawiwszy żonę z trojga dziećmi na dalszéj naszéj opiece. Prócz tego opatruje się jeszcze w różne potrzeby dwoje dzieci innych rodzin, by uczęszczać mogły do szkoły.

---

**Krobia.** Konferencya nasza pod nazwą św. Mikołaja istnieje od dziesięciu lat, założona za staraniem czcigodnego ks. prob. Tafelskiego, który zaraz po objęciu beneficium Krobskiego nasamprzód pomyślał o zawiązaniu jéj.

W półroczu od 8. Grudnia 1872. do 19. Lipca 1873. roku ubyło nam dwóch członków czynnych, których dla nieregularnego uczęszczania na posiedzenia wykluczono i 4 honorowych, z których trzech przesiedliło się, a jeden zmarł; przybyło nam natomiast w nowszych czasach trzech nowych członków. Jakkolwiek zarząd nie chętnie widzi, jeśli posiedzenie wypadnie, i zawsze na każdem następném posiedzeniu uwagę członków zwraca na takowe opuszczenia, mimo to, z bólem serca wyznać musimy, wypadły w tém półroczu aż cztéry posiedzenia, i to 18. Maja z powodu wizyty pasterskiéj, 1. Czerwca w dzień Zielonych Świątek dla odpustu na Jasnéj Górze Gostyńskiéj, 8. Czerwca z powodu odpustu św. Trójcy w kościółku filialnym w Chwał-

kowie, a 15. Czerwca z powodu uroczystéj procesyi Bożego Ciała tamże. Podane powody, a przytém i nasza otwartość niech będzie naszym tłómaczem w oczach czytającéj publiczności to sprawozdanie.

Na stałéj opiece mieliśmy 19 ubogich wdów, nie będących w stanie zapracować sobie na utrzymanie dostateczne i jednę sierotę, cierpiącą na umyśle, a którą Konferencya zaraz od zawiązku się opiekuje. Tym ubogim udzielano tygodniowe wsparcie pieniężne stósownie do ich potrzeby, a które zawsze opiekunowie sami do domu zanosili i o ich potrzebach się wywiadywali, zdawając z tego na posiedzeniach sprawozdanie.

Jednemu ubogiemu rzemieślnikowi, obarczonemu liczną rodziną, udzielono z powodu choroby 2 tal. jednorazowego wsparcia na zapomóżkę, a za jednę wdowę i jednego rzemieślnika niezdolnego do pracy płaciła Konferencya komorne. Wspierała także w tym czasie ubogiego ucznia szewskiego aż po jego wyzwoleniu, co na Wielkanoc nastąpiło. W czasie zimowym kupiono z funduszów Konferencyi trzewiki dla ułomnéj sieroty zostającéj w śpitalu; drugiéj sierocie trzewiki, dwie koszule i na pierzynę. Na gwiazdkę dano ubogim najbardziéj potrzebującym po jednym chlebie, a na Wielkanoc po chlebie i kawałku mięsa. Oto są po krótce podane dzieła miłosierne naszéj Konferencyi, które oby Najwyższemu Stwórcy przyniosły chwałę, a nam niegodnym pożytek duchowny.

Dochód składający się z remanentu, składek na posiedzeniach, kwesty przy okazyi kolendy odprawianéj po parafii przez JM. ks. Górskiego (14 tal.) i ze skarbonek wynosi w ogóle 70 tal. 8 srb. 10 fen., rozchód zaś 57 tal. 9 srb. 1 fen. — pozostaje zatém remanentu 12 tal. 29 srb, 9 fen. Wspaniałomyślny dobroczyńca naszéj Konferencyi z okolicy, jak innych lat, tak i tą razą nadesłał na ręce zarządu dla ubogich 4 szefle żyta, 3 szefle jęczmienia i tyleż grochu. Za ofiarę tę pozwalam sobie niniejszém czcigodnemu dobroczyńcy złożyć w imieniu obdarzonych „Bóg zapłać.“

Najwięcéj członków liczyło Towarzystwo w roku 1871., bo aż 48. Ogółem odbyło Towarzystwo 488 posiedzeń aż do dnia dzisiejszego; najwięcéj w roku 1864., i to 52, a najmniéj w roku bieżącym, bo tylko 43.

Przez śmierć utraciło Towarzystwo cztérech członków, i to Marcina Chudzińskiego, Józefa Janowskiego, Józefa Górskiego i Frańciszka Ryszkiewicza, sześciu przez przesiedlenie się, a 7 wykluczono.

Najciekawszém jednakże będzie dla nas, kochani spółbracia, dowiedzieć się, jakim w tym czasie był stan Towarzystwa

we względzie dochodów i rozchodów jego. Wedle dokonanego zestawienia zebrała Konferencya, i to na posiedzeniach od członków, ze skarbonek, kwesty po parafii, od dobroczyńców i innych dochodów w ogóle 615 tal w okrągłéj sumie. Największy dochód był w 1863 roku, wynoszący 260 tal., i to z okazyi urzędowéj w tym czasie loteryi fantowéj, która przyniosła 160 tal., i w roku zeszłym, którego dochód wynosił 140 tal. i to z powodu kolędy, przy któréj okazyi WW.XX. Górski i Wnuk, miejscowi wikaryusze, zebrali w parafii dla ubogich 43 tal.

Wydano zaś dla ubogich w ogóle przeszło 603 tal., i to na odzież i na obuwie, bądź to na wsparcia tygodniowe pieniężne, jako na zapłacenie komornego, lekarstwo itp. W roku 1868. miało Towarzystwo największy rozchód, a wynoszący przeszło 200 tal., w którym to czasie urządzono dla ubogich tanią kuchnią, z powodu panującéj wielkiéj drogości i niedostatku.

W ciągu czasu tego opiekowała się Konferencya 56 ubogimi, bądź to wdowcami, bądź téż wdowami, jako téż i całemi familiami, żyjącemi w niedostatku, lub chorobą złożonemi, którzy już to dostawali regularne tygodniowe wsparcia pieniężne, lekarstwa, potrzebny przyodziéwek, kilku pomoc na komorne, lub téż znaczniejsze jednorazowe wsparcie. Nadto opiekowała się Konferencya kilku sierotami, zaopatrując je w najpotrzebniejsze artykuły, jednym czeladnikiem i dwoma uczniami, którzy dzisiaj o własnych siłach na chléb zarabiają, a nawet i dzieciom szkólnym Konferencya zakupywała przyodziewek lub książki, aby do szkoły chodzić mogły. Kilku rzemieślnikom złożonym chorobą niosła także Konferencya pomoc, dawając im w czasie ich niemocy pieniężne wsparcie, dopóki do zdrowia nie doszli. Na święta Bożego Narodzenia i na Wielkanoc dostawali ubodzy regularnie jeden chléb złotowy i kawałek mięsa. Na opiece od samego zawiązku Towarzystwa pozostała aż dotąd, znana wam sierota przy niezdrowych zmysłach zostająca, która, gdyby jéj Konferencya nie była wzięła na swą stałą opiekę, już dawno byłaby z głodu i z niewygody przeniosła się do wieczności. Konferencya wydała téż na nią podług obrachunku 70 tal. pieniężnego wsparcia, prócz dość znacznego wydatku na odzież i pościel.

---

**Krosin.** Oprócz 27 zwykłych, w niedzielę po południu Ustawami porządkiem odbytych posiedzeń, w których mniéj więcéj 13—15 członków udział brało, odprawiła Konferencya Krosińska w zeszłym półroczu 3 walne zgromadzenia w czasie przepisanym wspólnie z Konferencyą połajewską w Połajewie

pod przewodnictwem honorowego prezesa, JM. ks. proboszcza George, który nigdy nieomieszkał trafnemi słowy ducha Konferencyi ożywić i zachęcić członków do gorliwego wypełniania swych obowiązków.

Główną opiekę rozciągaliśmy na 6 wdów, którym na: *a*, Gwiazdkę r. z. po 4½ srb., chlebie i funcie ryżu; *b*, święta Wielkanocne r. b. po 4½ srb., chlebie i funcie mięsa; *c*, Zielone Świątki r. b. po 5 sbr. pieniędzy, przez odpowiednich, tym końcem wyznaczonych opiekunów w ich własnych pomieszkaniach wręczono. Pewną osobę, procesującą się bez powodu z swą córką, starano się nakłonić do zgody, co się też rzeczywiście udało.

W miejsce jednéj, na stałéj opiece będącéj, a 1go Kwietnia r. b. zmarłéj wdowy, przyjęto inną, nieszczęściami dotkniętą osobę, któréj w odpowiedni sposób, t. j. radą i pociechą starano się przyjść w pomoc.

Również pielęgnowaliśmy przez wyznaczonych tym końcem opiekunów 2 inne chore osoby, którym tak pod względem materyalnym, jak i moralnym starano się o pomoc aż do zupełnego wyzdrowienia.

---

**Chełmno.** W letniém półroczu, t. j. od dnia 8go Grudnia 1872 do dnia 19go Lipca 1873 r. zajmowała się Konferencya gorliwie pełnieniem chrześciańskiego miłosierdzia, odwiedzając zwykle, po dwóch członków, razem biedne rodziny i pojedyńcze biedne osoby, bądźto na stałéj, bądź na pobieżnéj opiece zostające.

Opiekuni pewnéj biednéj przekonawszy się o jéj nader opłakanym stanie, referowali spostrzeżenia swoje na posiedzeniu Konferencyi, kładąc szczególnie przycisk na to, że chcąc jéj ośmioletniego synka ocalić od nieuchronnéj zguby, trzeba koniecznie jak najrychléj odebrać go nieszczęśliwéj matce, która saméj sobie rady dać nie może, będąc sparaliżowaną i do pracy niezdolną; a tém mniéj utrzymać tego chłopczyka. Jeden z członków napisał z polecenia téjże prośbę do magistratu o umieszczenie tego nieszczęśliwego dziecka u jakich porządnych ludzi. Magistrat chętnie wysłuchał prośby téj i niezwłocznie poruczono to dziecko bardzo uczciwym i porządnym ludziom, którzy oczyściwszy je z robactwa i przyodziawszy na koszt magistratu, posełają je regularnie do szkoły. Matkę oddał magistrat jako chorą do instytutu Sióstr Miłosierdzia. Fakt ten dowodzi, jak korzystném jest odwiedzanie ubogich w ich własnych pomieszkaniach.

Biednym chłopcom szkólnym sprawia Konferencya częścią książki i skryptury, częścią obuwie i odzież, aby im umożebnić regularne odwiedzanie szkoły, a tém samém, aby ich uchronić od próżnowania zaniedbania się moralnego i od nędzy stąd powstającéj.

Poczet członków czynnych powiększył się wprawdzie tylko dwoma młodymi ludźmi, ale rokującymi jak najlepszą nadzieję, iż zostaną na zawsze gorliwymi członkami Towarzystwa Św. W. á Paulo. O jednym z nich wypada nadmienić, że sam przed kilku laty jako biedny sierota kosztem Konferencyi utrzymywany, do szkoły posélany i na koniec krawiectwa wyuczony, okazał jéj wdzięczność swoję w nader szlachetny sposób. Nie tylko z wędrówki swéj przesłał Konferencyi dla biednych ofiarę na stósunki jego dość znaczną, ale powróciwszy w przyszłéj jesieni od wojska, natychmiast bywał regularnie na posiedzeniach, a już od 2go Marca r. b. jest członkiem czynnym Konferencyi.

W zimowém półroczu zajmowała się Konferencya, równie jak w poprzedniém, pełnieniem swykłych obowiązków Towarzystwa Św. W. á Paulo i nie ma nic szczególnéj uwagi godnego do zapisania. Liczba na opiece zostających rodzin biednych powiększyła się o dwie.

Odwiedzanie posiedzeń jako i duch Konferencyi jest zadowalniający. Prawie wszyscy członkowie czynni podejmowali jak najchętniéj czynności przez bióro *) im przekazane i odwiedzali przynajmniéj raz w tygodniu ubogich swéj opiece powierzonych w ich pomieszkaniach, niosąc im wsparcie materyalne, głównie atoli moralne.

---

**Koźmin.** Konferencya koźmińska od 8 Grudnia z. r. do 19 Lipca r. b. odbyła 26 posiedzeń, pomiędzy któremi 2 walne w dniach ustawami przepisanych. Głównie zajmowała się Konferencya ubogiemi, chorymi i sierotami. Ubogich na stałéj opiece mieliśmy początkowo 8, lecz z tych jednego z przyczyny pijaństwa od opieki odsądziliśmy, drugiego zaś jego dzieci wspomagały o tyle, że obecnie opieki Konferencyi nie potrzebuje. Tak więc na opiece pozostaje jeszcze 6 wdów, którym oprócz regularnego miesięcznego wsparcia po 10 śgr. sprawiliśmy przyodziewek i obuwie. Na święta Bożego Narodzenia, udzieliliśmy naszym ubogim po jednym struclu i po funcie mięsa. Prócz ubogich na stałéj opiece będących, wspar-

*) ma być, przez prezesa. (Przyp. Redakcyi.)

liśmy jeszcze dwóch innych ubogich, chorobą dotkniętych, jednego 10, a drugiego 15 trojakami. Dwom dzieciom jednéj na stałéj opiece będącéj wdowy sprawiliśmy koszulki, dwom znów sierotom, którym kasa miasta daje wsparcie na utrzymanie, sprawiliśmy całkowity przyodziewek.

W drugiém półroczu zajmowała się Konferencya koźmińska, głównie trzéma wdowami, które pobierały wsparcia po 10 śrb. Sprawiono także dwom sierotom jednéj rodziny całkowity przyodziewek; kupiono trzewiki dziewczęciu pewnéj wdowy.

---

**Kcynia.** Członkowie, których niestety tak mało nasza Konferencya liczy, zbierali się na posiedzenia regularnie, również stósownie do Ustaw przystępowali co raz z ubogiemi do sakramentów spowiedzi i komunii św. Gdzie okazała się potrzeba, spieszyli z pomocą. Odszukano pewnego człowieka, ciężko chorego. Położenie jego było bardzo biedne i okropne. Zchorzały, w maleńkiéj brudnéj izdebce bez łóżka i pościeli, nawet bez słomy, lichą okryty szmatą, na gołéj leżał ziemi, bez wszelkiéj opieki i pomocy. Konferencya natychmiast zajęła się owym nieszczęśliwym. Postarano się o łóżko i pościel dla chorego, wszystkie jego szmaty musiano usunąć; zaopatrzonym został w bieliznę, poczém przywołano kapłana, aby ów chory mógł oczyścić swą duszę i pojednać się z Panem Bogiem i przyjął sakramenta św. Jednakowoż nie zaraz powołał go Pan Bóg do siebie; parę tygodni żył jeszcze, gdzie przez cały ciąg choroby odbierał wsparcie i ciepły posiłek; a kobietę, która chorego pielęgnowała, opłacano aż do chwili, kiedy życie zakończył. Po śmierci Konferencya zajęła się pogrzebem i spółbracia towarzyszyli zmarłemu do grobu. Konferencya opiekowała się pewną rodziną, któréj matka wdowa, ciężką była złożona chorobą. Téj rodzinie dawano porcye regularnie, a kiedy było potrzeba i wsparcia pieniężne, uważając pilnie, ażeby dzieci podczas choroby nie włóczyły się po mieście, ale chodziły do szkoły. Dziś owa chora zupełnie wyzdrowiała. Pospieszyła Konferencya z pomocą pewnemu rzemieślnikowi przez zakupno potrzebnego materyału, który otrzymawszy, mógł daléj na utrzymanie swéj rodziny zapracować. Odwiedzano pewną ubogą kobietę; a że znaczny czas nie mogła wstawać z łóżka i pokazały się rany, opiekunowie choréj starali się osłodzić chwile jéj cierpień, przepędzali nie jednę godzinę nad jéj łóżkiem, aż dopókąd, pojednawszy się z Bogiem, opatrzona św. sakramentami, życie zakończyła. Na święta Bożego Narodzenia i Wielkiéj Nocy rozdzielono pomiędzy ubogich, oprócz zwy-

kłych porcyi mięsa, chleb, ryż i drzewo, a pomiędzy dzieci czapki, chustki, fartuszki itd.

Pora letnia i brak sił roboczych, nastręczyła ubogim naszym sposób zarabiania sobie na utrzymanie, Konferencya zaś nasza dawając wsparcie potrzebującym tylko, ograniczała się z rozdawniem pieniędzy, zwracając głównie uwagę, ażeby ubogich zachęcić do pracy i oszczędności. Chociaż zaś ubodzy mało wsparcia odbierali, opiekunowie odwiedzali ich w własnych mieszkaniach, wpływając na nich, ażeby postępowali w sprawach religijnych i gospodarskich, żeby dzieci odwiedzały szkołę. Członkowie regularnie na posiedzenia przybywali i tam radzili o potrzebach ubogich. Miała Konferencya pewną kobietę na swéj opiece, która na śmiertelném łożu przyjęła wiarę św. katolicką i w niéj swój żywot doczesny zakończyła; tę przez ciąg choroby odwiedzano regularnie, a po śmierci współbracia towarzyszyli jéj zwłokom na miejsce wiecznego spoczynku.

Odwiedzano również pewną rodzinę chorobą złożoną, któréj matka i dziecko przenieśli się do wieczności. Konferencya dała pozostałym zapomogę na pogrzeb zmarłych i ich utrzymanie. O odwiedzinach reszty naszych ubogich nie wspominamy szczegółowo, boć oprócz pouczania w mieszkaniach, gdzie potrzeba rodziców i dzieci nakłaniać do porządku i pracy, zachęcać do trzeźwości i bojaźni Boga, nic nadzwyczajnego nie zaszło. Małośmy uczynili, lecz mamy tę radość, żeśmy przyłożyli rękę do pozyskania dwóch dusz Panu Bogu i to w obecnym czasie, gdzie niestety szatan przez swoje sługi jak najbardziéj bije o skałę Piotrową, o tę łódkę Kościoła świętego. Jak zwykle tak i tą razą odprawiliśmy z Konferencyą Palmirowską rekolekcye i walne zebranie.

---

**Mielżyn.** W tym roku szczególniéj zajmowano się 4ma rodzinami, lecz czwartą ubogą, starą panną, niedługo, ponieważ Pan Bóg litościwy powołał ją do siebie zaopatrzoną Sakramentami św. Taż osoba zostawała już parę lat na opiece konferencyi; niektórzy z członków odprowadzili zwłoki, oddając ostatnią przysługę. Daléj w miarę możności wspiérano i pocieszano ubogich, ponieważ ubogie miasteczko, posiada nie zamożnych obywateli, co się okazuje z jéj rubryki dochodów, chociaż się liczba członków czasem zwiększa, lecz niestety nie nadługo i chwilowy zapał stygł u jednych, a drudzy zupełnie usunęli się od dzieła miłosierdzia.

Aczkolwiek mała garstka, pozostaje wierna patronowi naszemu Św. Wincentemu á Paulo; i w téj nadziei pokrzepiamy się

niewzruszoną wiarą, że ubogi w ludzkiém ciele Pan Jezus, patrzy na serca i naszemu groszowi wdowiemu błogosławić nieprzestanie, jak błogosławił ubogim przybyłym z Galilei. Tak w tym, jak w zeszłym roku odprawiliśmy trzydniowe Rekolekcye przed św. Niepokalanego Poczęcia Najświętszéj Maryi Panny, gdzie nie tylko członkowie ale i wielka liczba parafian Mielżyńskich, jako téż Odrowązkich, brała udział w pięknych naukach, mianych przez JM. Ks. Dziekana Koszutskiego, członka honorowego.

---

**Mieścisko.** W piérwszém półroczu na zgromadzeniach konferencyi czytaliśmy ustępy Roczników i Czytania Bractwa miłosierdzia przez Ks. P. Skargę, także z Przewodnika, dla odwiedzających chorych, ustępy z Miesiąca Maryi, także ustępy z Ustaw Towarzystwa.

Nadmieniamy, że Miesiąc Maryi czyli Kwiaty Św. Leonarda, radzimy by zechciały czytać wszystkie konferencye na posiedzeniach niedzielnych, gdyż są bardzo budujące i zbawienne.

Wspieraliśmy biednego żyda datkiem pieniężnym i to na pogrzeb żony jego, która mu długo chorowała.

Jadąc pewien czeladnik wędrowny przez nasze miasto, spadł z woza, gdzie na miejscu pozostał bez przytomności. Członkowie, widząc nieszczęśliwego, pobiegli do niego z pomocą, i za ich staraniem odzyskał przytomność; potém zabrał go pewien członek do siebie i dał mu wygodne miejsce, aż nie wyzdrowiał. Konferencya nasza wspiérała go ile możności datkami piéniężnymi.

Ubogą niewiastę chorobą złożoną, która była na stałéj opiece, wspiéraliśmy żywnością i piéniędzmi; gdy się stan jéj pogorszył, została ŚŚ. Sakramentami zaopatrzona i przeniosła się do wieczności. Pozostałą po niéj siérotę, wzięliśmy na opiekę.

Naszym 9ciu ubogim rodzinom na gwiazdkę udzieliliśmy po bochenku chleba i po złotemu.

Na święta wielkanocne daliśmy naszym ubogim święconkę, t. j. chléb, mięso, ryż, placki i jaja.

Członkowie odprawili spowiedź i Komunią św. przyjęli w dzień odebrania błogostawieństwa Ojca św. Piusa IX., przez Radę Wyższą nam udzielonego i także w drugą niedzielę po Wielkiéjnocy wraz ze wszystkiemi ubogiemi.

W drugiém półroczu, miała konferencya na stałéj opiece 5 rodzin, tychże dzieci 7 i 2 siéroty.

Walne zebranie z piérwszego półrocza, odprawiliśmy 27go Lipca, pod przewodnictwem JM. Ks. Proboszcza Pniewskiego.

Wspiéraliśmy pewną ubogą kobiétę, paraliżem tkniętą, wsparciem w piéniędzach i żywności.

Pewnego rzemieślnika, który był bardzo chory, wspiéraliśmy piéniędzmi.

Pięciu dzieciom i jednéj sierocie, sprawiliśmy na zimę obuwie.

Walne zebranie w drugiém półroczu, odprawiliśmy 14go Grudnia, pod przewodnictwem JM. Ks. Proboszcza naszego, który przemówił żarliwie słowami św. Pawła: „Bracia! napominam was, żyjcie w zgodzie, miłości i jedności braterskiéj, nie w rozterkach i swarach, bo tylko poganie tak czynią"; i zachęcił braci do wytrwałości w wypełnianiu miłosiernych uczynków.

W dzień N. M. Niepokalanego Poczęcia, członkowie odprawili spowiédź i komunią św. przyjęli. Staramy się w konferencyi naszéj pracować wedle ustaw i mamy to w pamięci, aby życie nasze było na wzór Św. Wincentego, naszego Patrona, którego żywot znamy. Niech po uczynkach poznają nas, żeśmy synami Św. Wincentego; wszyscy pracujemy na zbawienie nasze i bliźnich naszych, a Bóg jest miłosiernym, On nas pocieszy i wyswobodzi kościół nasz św., Głowę jego widzialną, i naszego Najprzewielebniejszego Arcypastérza, któremu doda męztwa i wytrwałości. Tylko zasyłajmy modły gorące do Boga, a da nam Pan Zastępów doczekać, gdzie zaśpiéwamy wszyscy hymn Ciebie Boże chwalimy.

Lecz potrzeba nam tylko wytrwałości, bo jest napisane: „Kto wytrwa aż do końca, zbawion będzie", czego sobie wszyscy życzymy, Amen.

---

**Palmirowo (pod Kcynią.)** Mamy na stałéj opiece jednę rodzinę z dwojga dziećmi, jakżeśmy już w ostatniém sprawozdaniu donieśli. Członkowie odwiedzają kolejno tę rodzinę w ich pomieszkaniu, które im najęli, udzielają członkowie pomocy moralnéj i materyalnéj.

Dwoje dzieci téjże rodziny posyłano do szkoły; koszta szkólne za te dzieci członkowie ponoszą.

Mieliśmy na stałéj opiece ubogą kobiecinę blizko sto lat liczącą; zachorowała mocno, członkowie pielęgnowali ją w chorobie; widząc, że się zbliża godzina śmierci, przywołali kapłana, który ją przygotował na drogę wieczności. Członkowie kupili trumnę, czecheł i to wszystko co do pochowu potrzebne; w końcu odprowadzili zwłoki do grobu i pomodlili się za duszę zmarłéj.

Walne posiedzenia odbywamy wspólnie z Konferencyą Kcyńską.

W czasie cholery, która dość mocno w naszéj okolicy grasowała, jeden z członków przy pomocy bozkiéj uratował dwie niewiasty; pierwsza była matką siedmiorga dziatek, gdy ją kurcze wzięły, dzieci płacz uczyniły, a było to już po dwónastéj godzinie w nocy; do miasta daleko po doktora, co tu robić? przychodzi mąż owéj choréj do jednego z członków, aby się zmiłował, i żonę jego ratował; ów członek natychmiast pospieszył i wziął z sobą choleryczne leki, które Konferencya w ten czas miała, i ów członek tak niezmordowanie ratował, aż kurcze ustąpiły; przykazał potém, aby ją ciepło trzymać i tak długo ją odwiedzał, dopókąd zupełnie nie wyzdrowiała.

Dnia 5. 6. i 7go Grudnia odprawiliśmy Rekolekcye z Kcyńską Konferencyą o godzinie 5téj na wieczór; było to trochę przykro, boć to o trzy ćwierci mili drogi do cudownego klasztoru kcyńskiego i powietrze nie bardzo służyło; człowiek na nic nie zważał, ażeby jak najprędzéj oddać pokłon utajonemu Bogu w Przenajświętszym Sakramencie, a potém usłyszeć słowa budujące z ust naszego czcigodnego Księdza Kuligowskiego. Tak trafnie do serca każdemu mówił, że wszyscy zostaliśmy do łez wzruszeni i przyrzekliśmy, że wiernie stać będziemy w wierze naszéj świętéj; za jego trudy które ponosił podczas rekolekcyi powiedzieliśmy mu szczere Bóg zapłać.

W ostatni wieczór po rekolekcyach spowiadaliśmy się grzechów swoich; w uroczystość Niepokalanego Poczęcia N. M. P. przystępowalimy do komunii. Po nabożeństwie odprawiliśmy posiedzenie wspólne.

---

**Połajewo.** Konferencya nasza wspierała w ubiegłém półroczu 12 rodzin, niosąc im pomoc w groszu lub wedle okoliczności i w wiktuałach, przyczém opiekunowie pocieszali ubogich lub upominali, łącząc w ten sposób jałmużnę duchowną z datkiem materyalnym. Zaczęła także Konferencya wywierać wpływ na rodziny mające dzieci zaniedbane, aby chodziły na naukę religii. Starała się więc Konferencya w ten sposób, by pewną matkę, która ma 16letniego syna na służbie u innowierców, nakłonić, by chodził na naukę religii, by mógł być przyjętym do św. spowiedzi, co się téż przy pomocy Boskiéj udało. Pewnego rzemieślnika, podupadłego dla choroby umysłowéj żony, wspierała Konferencya i ku zbudowaniu swemu zrobiła to spostrzeżenie, iż ta rodzina, lubo uboga sama, dzieli swą strawę z inną chorą, z obcych stron tu przybyłą niewiastę innego wy-

znania, któréj mąż w dalekie strony poszedł był na robotę. Tak nie raz nadarza się sposobność, że odwiedzając ubogiego, w zamian ofiarowanego mu datku wynosimy z pod jego strzechy wrażenia cnót chrześciańskich, pobudzających nas do naśladowania.

W drugiém półroczu zajmowała się Konferencya głównie odwiedzaniem ubogich w ich pomieszkaniach, którym zanosili opiekunowie wyznaczone wsparcie, pocieszając tychże braci i zachęcając do życia moralnego. Nie mniéj odwiedzano także chorych. Pewnéj ubogiéj, nie mającéj przytułku, wystarała się Konferencya o komorne i opłaca jéj takowe. Na zebraniach czytano nie tylko z Skargi ale i różne zajmujące rzeczy z czasopism religijnych, których Wielmożny Ksiądz Proboszcz George dostarczał.

---

**Pleszew.** Konferencya Pleszewska dotychczas bardzo gorliwa i czynna i sprawozdaniem obfitém w dobre rezultaty celująca, nadesłała nam z roku 1873, po piérwszém półroczu. statystyczne tylko cyfry: że liczy członków czynnych 74ch, dochodu miała w tym czasie 175 tal. 16 sgr. 2 fen. Rozchodu 7 tal. 16 sgr. 6 fen.; rodzin ubogich na opiece 20, dzieci tychże 10ro, dzieci zaniedbanych 4ro, siérot 30, uczni rzemieślniczych 3ch, chorych 10. Szczegółowego sprawozdania o zabiegach miłosiernych i o uzyskanych owocach, z nich osiągniętych, Konferencya nie dodała, których z tak obfitego materyału statystycznego, spodziéwać się można. Sprawozdawca odsyłając ciekawych czytelników w tym względzie do sprawozdania z drugiego półrocza, opowiada nam w niém tylko, co następuje:

Posiedzenia te odbywały się zawsze w niedzielę przed nieszporami w szkole katolickiéj, gdzie po wspólném odmówieniu modlitwy, odczytywano zawsze protokół z ostatniego posiedzenia i odbiérano raport z czynności od opiekunów, którym powierzone zostały rodziny lub pojedyńcze osoby pod ich opiekę, tak materyalną, jako i moralną. W dalszym ciągu narad przyjmowano od członków rozmaite propozycye, cel opieki mające, które po wspólnéj uchwale przyjęte wybranym członkom na opiekunów Konferencya na rzecz ubogich do przeprowadzenia polecała.

Przedewszystkiém — staraniem było Konferencyi, zachęcać członków do czuwania nad zachowaniem trzeźwości w parafii.

W uroczystość św. Wincentego á Paulo i Niepokalanego Poczęcia Najśw. Maryi Panny, odprawił miejscowy Proboszcz na intencyą Konferencyi tutejszéj wotywę, wśród któréj przystępo-

wali członkowie do komunii św., odprawiwszy poprzednio spowiedź św.

Oprócz opieki nad dorosłemi, zajmowała się także Konferencya Zakładem Siérót, pod zarządem Sióstr Miłosierdzia zostającym. Na rzecz tych zebrał wysłany w powiat kwestarz: *a*) w pieniędzach: 150 tal. 10 sgr. *b*) w naturaliach: pszenicy 10 szefli, żyta 37 szef., jęczmienia 17½ szef., grochu 13½ sz., kartofli 117 szefli, które do Zakładu odstawione, stanowiły główny artykuł żywności dla biédnych siérot.

---

**Odolanów.** Mieliśmy w tém półroczu chorych na opiece pięciu, dwóch ojców familii, jednę matkę czworga dzieci małych, jednę staruszkę i jednego starca samotnych, troje piérwszych byli długi czas wspiérani i odwiédzani w chorobie przez opiekunów, którzy jeszcze oprócz wsparcia, pocieszali ich moralnie i zarazem ich dzieci, które po kilkutygodniowéj chorobie, wyzdrowiały i zawdzięczają swe prędsze wyzdrowienie konferencyi; z dwojga ostatnich starców, staruszka po jednorazowém wsparciu pieniężném, przeprowadziła się do syna, a starzec po kilkatygodniowéj chorobie, zaopatrzony na drogę wieczności, Bogu ducha oddał. Innym ubogim dawała konferencya tygodniowo porcye żywności, składające się z dwóch kwart żannéj mąki, jednéj kwarty jęczmiennéj kaszy i pół funta soli, chorym zaś często dawano po jednym funcie wołowiny na rosół, do tego strucle albo bułki. Członkowie chętnie przyjmowali opieki nad ubogiémi i chorémi i donosili konferencyi ich położenie, przecież kilku członków mało dadzą się widziéć na posiedzeniach, kilku uprzykrzyli sobie i wcale przestali należéć do nas. Natomiast wstąpili inni i to młodzi, którzy regularnie biorą udział w posiedzeniach i pełnią obowiązki gorliwie, przez co Konferencya stała się mocniejszą. Nadmienić wypada, że Konferencya bywa mocno pokrzepianą i prowadzoną przez szanownych księży: Borkowskiego i Górkiewicza, którzy nie zaniedbują prawie żadnego posiedzenia i widać, że bez ich pracy i słów, Konferencya byłaby słabszą. Prezes honornwy, Ks. Proboszcz Czerwiński, dla słabości, rzadko odwiedzał posiedzenia, ale ofiarował i złożył znaczne datki do kasy Konferencyi, przez co byliśmy w możności czynić więcéj dla ubogich.

W zimowém półroczu mieliśmy na opiece jednę chorą kalékę, matkę czworga małych dzieci, również troje innych ubogich, samotnych, jako téż w poprzedniém sprawozdaniu wspomnione dzieci, którym dawano tygodniowo porcye żywności, składające się z dwóch kwart żannéj mąki, jednéj

kwarty jęczmiennéj kaszy i pół funta soli, ale pokrótce musieliśmy dla braku kaszy, przestać dawać niektórym porcyi, bo tylko dla dwojga wystarczała kasa i ci przez całe półrocze bywali wspiérani żywnością; radą zaś moralną wspiérano wszystkich; członkowie, oprócz tych, którzy wyszli na robotę w inne okolice, brali dosyć regularnie udział w posiedzeniach i pełnili obowiązki; na walne zgromadzenie, zbierali się członkowie bardzo licznie.

---

**Osieczna.** W latowém półroczu mieliśmy tylko trzech ubogich na stałéj opiece, t. j. chorego płóciennika wraz z żoną, która mu nagle umarła. Po jéj śmierci, zasilaliśmy chorego regularnie tygodniowo małym datkiem, odwiedzając go w jego mieszkaniu, które miał w szpitalu miejskim. Po niedługim czasie i on umarł. Drugie dwie osoby, są dwie ubogie wdowy, które tygodniowo wspiéramy, już to porcyami, to znów pieniężnym datkiem. Konferencya nasza składa się z 17tu członków czynnych, przecież bardzo mało ich regularnie na zgromadzenia uczęszcza, skąd dochody są szczupłe; możemy zatém też tylko małemi datkami wspiérać i tylko najuboższe materyalnie pocieszać.

Z wyrobów ubogich dzieci szkoły przemysłowéj, wpłynęło do kasy 10 tal. 10 śrb., po odtrąceniu wynagrodzenia od roboty tymże dzieciom.

Z kwesty po domach, wpłynęło 8 tal. na Gwiazdkę dla ubogich; obdzielono na Boże Narodzenie 45 ubogich, t. j. 23 dzieci i 22 dorosłych obojéj płci.

Przez drugie półrocze nasi ubodzy nie potrzebowali tak bardzo naszego wsparcia; chodzili zbierać, nosili sobie z boru drzewa, niektórzy chodzili do domów po jałmużnę, inni pasali bydło i znowu inni usługiwali po domach za żywność; stąd téż tylko 10 tal. na nich wydano. Posiedzenia dosyć regularnie się odbywały.

---

**Słupia (pod Rawiczem.)** Sprawozdanie o naszéj Konferencyi za I półrocze od dnia 8go Grudunia 1872 aż do 19 Lipca r. b. Przechodziła ona różne przeszkód koleje.

Członkowie towarzystwa stojąc mocno w przedsięwzięciach swoich, opierając się na cnotach pokory i cierpliwości, znosząc ugryzki do czasu, a dopełniając ściśle Ustaw św. Wincentego, pokonała w końcu wszelkie przeszkody przeciwników, i uzyskała na dniu 2go Stycznia r. b. przez Generalną Radę swe zatwierdzenie.

Stałych czynnych członków było 18 osób, po większéj części składających się z młodzieńców; gdy jeden z nich poszedł do wojska, miejsce tegóż zajął uczciwy i moralny młodzieniec, a tak Konferencya pozostała w téj saméj liczbie, jaka była przy pierwszym zawiązku.

Każdy z tychże członków, prócz biurowych, ma swoje osobne i odrębne stanowisko w dopełnieniu miłosiernych uczynków. I tak są: Instygatór,*) Donosiciel chorych, Opiekunowie ubogich i sierót, Zbieracz jałmużn w przypadkach koniecznych, Bibliotekarz itp.

Konferencya nasza ma 4ch ubogich, 3 sieroty i 1 dziecko rodziców ubogich na swéj opiece.

Członkowie Konferencyi odwiedzają dość regularnie zgromadzenia, wyjąwszy tylko sąsiednie odpusty, na których zwykle bywają. Opuszczono cztéry posiedzenia, dla braku kierownika, gdyż prezes dla poratowania zdrowia swego do wód odjechał, co było także przyczyną opóźnienia sprawozdania za I półrocze.

Dla zapobiegnienia nieszczęśliwym wypadkom obecnie panującéj cholery, polecono Konferencyi, aby w czasie wybuchnienia jéj, miała baczne oko na tych, którzy jéj ulegną; donosili zaraz radzie miejscowéj dla zapobiegnienia jéj i przeto sprowadzono książki choleryczne, dla umiejętności obchodzenia się z nieszczęśliwémi.

Co do uczynków miłosiernych, członkowie Konferencyi nie tylko datki z kasy towarzystwa św. Wincentego sumiennie ubogim udzielają, lecz oraz z własnych kieszeni lub innych darów, gdy tego potrzebę uznają.

Odwiedza także Konferencya i chorych, którym nie tylko w słabościach usługuje, ale smutnych pociesza i do Boga za nich się modli.

Na pogrzebach prawie zawsze większa część spółbraci bywa przytomna, oddając ostatnią przysługę swym bliźnim.

Młodzieńców i swoich rówienników do pobożnego zachęcając życia, od wielu wykroczeń odwodząc, gdzie przez to samo na drogę cnoty i moralności ich przywodzą.

Dobroczyńca z poblizkiéj wsi złożył w tym roku do kasy towarzystwa 4 Tal. dla ubogich, a Skarbnik zebrał we wsi tutejszéj do skarbonki 1 Tal. i 10 śgr.

| | | | |
|---|---|---|---|
| Dochód za I półrocze wynosi | 11 Tal. | 11 śgr. | 8 fen. |
| Rozchodu było w tym czasie | 11 — | 5 — | „ — |
| pozostaje więc | „ — | 6 śgr. | 8 fen. |

*) Prosimy na przyszłość o bliższe wyjaśnienie znaczenia tego urzędu. (Przypisek Redakcyi.)

Opiekunowie ubogich i sierot osobiście tychże odwiedzają i wsparcia swą ręką rozdają.

---

**Sieraków.** Ubogich mieliśmy na opiece 7miu. Z tych starzec jeden, przeszło 80 i staruszka około 100 lat licząca, umarli. Inni chorzy byli: dwie wdowy i jedna w połogu się znajdująca, żona podupadłego szewca. Męża téjże też wspiéraliśmy. Trzem dzieciom sprawiliśmy cokolwiek przyodziéwku, ażeby je zachęcić do chodzenia do szkoły i jednemu dziecku kupiliśmy katechizm.

Liczba członków naszych o jednego się zmniejszyła. Chorzy, których wspiéraliśmy, byli: jeden wyrobnik i trzy wdowy. Z ostatnich cholera, która się u nas w tém półroczu cokolwiek była rozgościła, jednę zabrała. Drudzy ubodzy nasi są téż wdowy. Wsparcie im opiekuni nasi do domów nosili i to jak zauważali, albo w gotowiźnie, albo w zakupionych wiktuałach.

---

**Strzelno.** Na gwiazdkę, ubogie rodziny zaopatrzone zostały podwójném wsparciem piénię̈żném. Na Święta Wielkanocne zakupiono ubogim, będącym na stałéj opiece, które miały kilkoro dzieci, jako też i dwom ubogim wdwom, święconkę, która się składała z jednego bochenka pszennego chleba, po 1 funcie kiełbasy, $1/2$ funta cukru, $1/4$ funta palonéj kawy i po 2 małe paczki cykoryi i takową ubogim w wielki piątek wręczono.

Chłopcu szkólnemu, który miał przystąpić do spowiedzi i piérwszéj komunii św., sprawiono surdut, spodnie, kamizelkę i bóty.

Pewnego ubogiego rzemieślnika, który był złożony ciężką chorobą, starała się Konferencya nakłonić, ażeby nie zaniedbywał obowiązków religijnych i tak dalece na niego wpłynęła, że jednakowoż odprawił spowiédź i przyjął komunią św., a w kilka potém tygodni przeniósł się do wieczności.

---

**Szubin.** Ponieważ cholera u nas w roku 1873 znaczne ofiary zabrała, bracia nasi bardzo się opiekowali chorymi, pocieszali ich w niedoli i w cierpieniach, podawając im pomoc i pociechę dla ciała i dla duszy; mianowicie upominali ich, ażeby pojednawszy zię z Bogiem, przyjęli Go do swych serc oczyszczonych.

---

**Szrem.** Na stałéj opiece było w tém półroczu 12stu ubogich, zwykle osoby chorowite. Będące na opiece osoby, bywały ile możności przez jednych i tych samych członków odwiedzane; składki czynią się dobrowolne, podług możności każdego członka. Przy końcu każdego posiedzenia, obchodzi kasyer na ten cel ze skarbonką. Dwa razy zrobiono kwestę po mieście, raz w Grudniu przed Bożém Narodzeniem roku zeszłego, drugi raz w Kwietniu przed Wielkanocą r. b. Za zebrane na piérwszéj kweście piéniądze, sprawiono potrzebną odzież dla 16stu dzieci najuboższych, którym rozdano téż stare rzeczy, darowane Konferencyi przez kilku dobroczyńców i stósownie przerobione i dla nich sporządzone.

Trzydziestu dwóch ubogich, otrzymało wsparcie nfadzwyczajne na Gwiazdkę roku zeszłego, składające się z 1 unta mięsa skopowego i strucla pszennego. Druga kwesta zrobiona w Kwietniu r. b., dostarczyła Konferencyi środków piéniężnych do udzielania takowego wsparcia 36ciu ubogim na święta Wielkanocne po 1 funcie mięsa wieprzowego i struclu pszennym.

Przez wielki piątek i sobotę, klęczeli członkowie kolejno i to po dwóch, zmieniając się co godzinę, w kościele pofranciszkańskim i farnym przy grobie Zbawiciela. Bióro Konferencyi było i jest w komplecie.

---

**Wągrowiec.** W piérwszém półroczu miała Konferencya nasza na stałéj opiece rodzin 15cie, dzieci 27, którym tygodniowe wsparcie in natura było udzielane. Prócz tego, miała Konferencya nasza nie na stałéj opiece dwie rodziny, którym kilkorazowe wsparcie udzielono. Na Gwiazdkę — i na święta Wielkanocne, rozdano pomiędzy rodziny, na stałéj opiece będące, po 3 — 2 i 1 funcie mięsa wieprzowego, zaś chléb dla każdéj rodziny za 5 sgr.

Pewien podupadły obywatel, niegdyś dobrze się mający, przez nieszczęście do nędzy za pomocą wekslarzy przywiedziony, żył w stanie nędzy najokropniejszéj z liczną rodziną. Konferencya tegoż na opiekę przyjęła, nim się opiekuje i całą rodzinę po raz drugi przyodziała i żywi.

Pewien starzec z żoną, pracowity, dziś już słaby i robić nie mogący, przytém chory na nogi, zostaje na opiece Konferencyi.

Rzemieślnik pewien i obywatel, kiedyś dobrze się prowadzący, w końcu przez przeklęte pijaństwo w więzieniu życie zakończył, zostawiając żonę i pięcioro dzieci w największéj nędzy; i tymi się Konferencya opiekuje, żywi i przyodziéwa.

W drugiém półroczu siedmiu rodzinom tygodniowe wsparcie in natura. Dzieci było tychże ubogich rodzin 17ro. Opieka nasza rozciągała się mianowicie nad pewnym rzemieślnikiem, niegdyś dobrze się mającym, obywatelem, dziś przez nieszczęście i choroby w nędzy będącym. Konferencya przyjęła go na opiekę i jego liczną rodzinę.

---

**Xiąż.** Gdy w naszém mieście, w roku przeszłym, cholera wybuchła dotknęła ubogą rodzinę, pośpieszyliśmy w téj wielkiéj nędzy z naszą jałmużną, lecz gdy i to nie starczyło, zebrało dwóch braci kilka złotych dla chorych, za co kupiliśmy im chleba, szmalcu, kawy i cukru, a co zbyło z piéniędzy, daliśmy im na inne potrzeby.

Ubogą wdowę, którąśmy przez wiele lat na opiece mieli, Pan Bóg chorobą złożył; spółbrat jeden, który blizko niéj mieszkał, doglądywał jéj, a gdy choroba się wzmogła, pośpieszył po księdza, aby ją śś. Sakramentami zaopatrzyć. Wkrótce też umarła, nie zostawiając żadnych krewnych po sobie; zajęło się dwóch członków jéj pogrzebem.

Drugiéj wdowie, kalece na oczy, udzieliła Konferencya częste wsparcie, a teraz na zimę sprawiono jéj trzewiki.

Ubogim dzieciom, których matka także na cholerę umarła, których ojciec niedbały poszedł w świat, Konferencya także dawała wsparcie w naturze i w piéniędzach.

---

**Żnin.** W bieżącém półroczu było dążeniem Konferencyi, aby członkowie jéj dobrą radą, przykładem, pouczali jeden drugiego, zachęcali do wytrwałości w przykrościach i niesieniu pomocy i pociechy ubogim, tak, aby całe Towarzystwo tchnęło prawdziwą miłością, jednością i zgodą. Działo się na początku Marca, pewien ubogi, z młodych lat mularstwem trudniący się, zachorował na gnijące dziury w nogach; nie mogąc sobie nic zarobić, żebrał, a co dostał, to przepił; lecz nareszcie i chodzić nie mógł, więc leżał na ulicy przez kilka dni i straszliwie stękał; doniósł to jeden z członków do Konferencyi, aby się zająć pielęgnacyą tego człowieka. Przemówił Prezes: kochani bracia! niepodobném jest, aby dłużéj pozostawić tego ubogiego bez pomocy! chociaż on w nałogu pijaństwa zastarzały; postarajmy się o komorne, o przyodziéwek i o życie, a nareszcie odwiedźmy go od nałogu pijaństwa! Trafiły te kilka słów do serc członków. Pewien członek postarał się o komorne, doglądał go, przestrze-

gał i nauczał, drugi przyniósł koszulę; trzeci spodnie; czwarty surdut; inny znów pantofle; i tak przez cztery tygodnie, przyszedł on ubogi do sił, poszedł do spowiedzi św., któréj już przez kilka lat zaniedbał, przyjął komunię św. i przyrzekł, że już do saméj śmierci nie upije się żadnym trunkiem.

Oprócz ubogich, którzy na stałéj są opiece Konferencyi i od członków regularnie odwiédzani bywają, zajmuje się Konferencya jeszcze tymi, którzy albo chorobą złożeni, pozbawieni są wszelkiéj rady i pomocy, albo gwałtowną potrzebą ściśnieni, szukają gdziekolwiekbądź miłosierdzia, albo nakoniec, którzy moralnym upadkiem zagrożeni, wymagają czułego nad sobą czuwania starszych i poważniejszych. Nad tymi obogimi, a szczególnie nad ostatnimi, wywiera Konferencya, wedle sił i możności, swój zbawienny wpływ. I tak: wdowie pewnéj z Gniézna, która podróżując do krewnych, w Żninie się zatrzymała, udzielała Konferencya wsparcie, gdyż mocno zachorowała i znikąd nie mając pomocy, do Konferencyi się zgłosiła. Doznawszy tu najlepszéj opieki, wyzdrowiała. Pewnemu młodzieńcowi dano daléj z Konferencyi, pewne zasiłki pieniężne na podróż do zakładu PP. Sióstr Miłosierdzia, gdzie się obecnie léczy.

Nad moralném prowadzeniem się ubogich niektórych, czuwano i wszelkich sił dokładano, aby ich ze złéj sprowadzić drogi. I chociaż skutki nieodpowiedziały jeszcze zupełnie zamiarom Konferencyi, jednak u niektórych osób, zabłysła pewna nadzieja, że się nawrócą i poprawią.

Członkowie uczęszczają na posiedzenia licznie tygodniowo, a szczególnie młodzież uczęszcza chętnie, i gorliwie bierze się do dzieł miłosierdzia.

---

## Konferencye nowo przyjęte.

Francya: Tuveau et Tréts. Kółko Czeladników w Tours. Św. Piotra w Calais. Vienne. Jsère. Saint-Jean-Kappel. Lourdes w Pireneach.

Algeria: Boufarik.

Belgia: Ghelmre.

Bawarya: Szwabing.

Holandya: Św. Bartłomieja w Beek.

Włochy: Wintimille. Najśw. Serca Jezusowego w Neapolu. Sorrento.

Mexyk: Św. Jakóba w Léon. Kwerentaro.

Turcya: Saloniki.

---

Radę Centralną ustanowiono w Bajonie.
Radę Miejscową w Meridzie (Mexykańskie).

---

## POLECENIA.

Członek Konferencyi w Chateauroux poleca modłom naszym osobę jego rodziny, która ciężko zachorowała.

Polecamy modłom Towarzystwa fundacyą Konferencyi;
osobę niedawno zmarłą,
dwie szlachetne dobrodziejki naszéj Konferencyi.

Polecają się modlitwom noszym:
Jedna z Konferencyi Gandawskich.
Jedna z Konferencyi w Ameryce południowéj.
Członek téjże Konferencyi.
Fundacya ważnéj instytucyi.

---

## NEKROLOG.

Pobożnym modłom Konferencyi naszych polecamy spółbraci niedawno zmarłych, poniżéj wymienionych, tudzież wszystkich, których nazwiska mogłyby być pominięte:

PP.[*] Lepelletier Duhamel, kasyer w Valognes.
Vernaire czł. cz. w Tonnerre (Francya).
Peloux dito. w Laval.
Guays des Touches czł. honor. w Laval.
P. Martin, dito. w St. Servan.
Le Maréchal, dito. tamże.
Chevalier czł. cz. w Paryżu.
Xiądz Crousivalle czł. honor. w Ajan.
Lesage dito tamże.
Galles, czł. cz. w Vannes.
Louvet dito. w Vitry.
Appert, dito. w Chalons.
Carnetez dito. w Montpoûellan.
Sarrette, dito. w Paryżu.
Hellot, czł. honor. w Rouen.
Elion, dito. tamże.
Lecoeur, dito. tamże.
Bouland, dito. tamże.
Pouyer Quertier, dito. tamże.

# WYKAZ

## Konferencyi w W. Ks. Poznańskiém,

### ich składu Członków, Dzieł Opieki,

### Dochodu i Rozchodu

**z roku 1873.**

---

Konferencya w Inowrocławiu tylko z 1go półrocza. Konferencya w Jutrosinie także. Konferencye w Bukowcu, Jarocinie, Nakle, obu Paterkach, Obornikach, Trzemesznie i Szamotułach wcale nie nadesłały sprawozdania z r. 1873.

# Wykaz liczby Członków, Dzieł

| Nr. bież. | Rady i Konferencye. | Ilość członków | | | Dzieła opieki. | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | czynnych. | honorowych. | aspirantów. | Rodzin. | Dzieci. | Uczni rzem. | Czeladników. | Chorych. | Małżeństw naprawion. |
| | Rada wyższa . . . . } w Poznaniu. | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| | — miejscowa . . | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 1 | Konfer. ś. Magdaleny | 45 | 21 | 6 | 46 | 46 | 2 | — | 9 | 1 |
| 2 | — ś. Marcina . | 50 | 5 | 5 | 51 | 64 | 5 | — | 11 | — |
| 3 | — ś. Małgorzaty | 30 | 20 | 1 | 50 | 80 | — | — | 7 | — |
| 4 | — ś. Wojciecha | 18 | 3 | — | 30 | 67 | 2 | — | 5 | — |
| 5 | Borek . . . . . . . . . . . | 6 | 14 | 2 | 15 | 22 | 1 | — | 2 | — |
| 6 | Bydgoszcz . . . . . . . . | 60 | 3 | 3 | 40 | 88 | — | — | 50 | 2 |
| 7 | Bukowiec . . . . . . . . . | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 8 | Czempin . . . . . . . . . | 27 | 3 | — | 4 | — | — | — | 3 | — |
| 9 | Czarnków . . . . . . . . . | 15 | 1 | — | 2 | 1 | — | — | — | — |
| 10 | Gniezno . . . . . . . . . . | 37 | 25 | 5 | 16 | 18 | — | 1 | 3 | 1 |
| 11 | Gostyń . . . . . . . . . . | 21 | 2 | — | 10 | — | — | — | — | — |
| 12 | Grodzisk . . . . . . . . . | 36 | 2 | — | 28 | 102 | 2 | — | 10 | — |
| 13 | Górka duchowna . . . . | 15 | 4 | — | 4 | 6 | — | — | 1 | 1 |
| 14 | Granowo . . . . . . . . . | 14 | 1 | — | 5 | 13 | — | — | 10 | — |
| 15 | Jarocin . . . . . . . . . . | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 16 | Inowrocław . . . . . . . . | 81 | 12 | — | 28 | 14 | — | — | 6 | — |
| 17 | Jutrosin . . . . . . . . . . | 12 | 3 | — | 3 | — | — | — | 2 | — |
| 18 | Krotoszyn . . . . . . . . | 39 | 13 | — | 10 | 4 | — | — | 4 | — |
| 19 | Kobylin . . . . . . . . . . | 30 | 2 | — | 4 | 3 | — | — | — | — |
| 20 | Kłecko . . . . . . . . . . | 20 | 1 | — | — | — | — | — | — | — |
| 21 | Kościan . . . . . . . . . . | 37 | 27 | 2 | 10 | 21 | 2 | — | 5 | — |
| 22 | Kiełczewo . . . . . . . . . | 26 | 4 | 2 | 6 | 7 | — | — | 5 | — |
| 23 | Krobia . . . . . . . . . . | 27 | 5 | 2 | 10 | 12 | 1 | — | 4 | — |
| 24 | Krosin . . . . . . . . . . | 15 | 1 | — | 6 | — | — | — | 2 | — |
| 25 | Koźmin . . . . . . . . . . | 48 | 2 | — | 4 | 8 | — | — | 3 | — |
| 26 | Kcynia . . . . . . . . . . | 14 | 11 | — | 11 | 11 | — | — | 4 | — |
| 27 | Mielżyn . . . . . . . . . . | 15 | 1 | — | 3 | — | — | — | 10 | — |
| 28 | Mogilno . . . . . . . . . . | 60 | 8 | 6 | 5 | 14 | — | — | 9 | — |
| 29 | Mosina . . . . . . . . . . | 11 | 1 | — | 5 | — | — | — | 3 | — |
| 30 | Mieścisko . . . . . . . . . | 20 | 1 | — | 9 | 9 | — | — | 3 | — |
| 31 | Nakło . . . . . . . . . . . | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 32 | Ostrów . . . . . . . . . . | 51 | 2 | — | 10 | — | — | — | 4 | — |
| 33 | Oborniki . . . . . . . . . | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 34 | Odalanów . . . . . . . . . | 32 | 6 | — | 8 | 9 | — | — | 3 | — |

Opieki i Dochodu z r. 1873.

| Ze składek członków. | | | Od dobroczyńców. | | | Nadzwyczajne. | | | Różne. | | | Remanent z r. 1872 | | | Ogółem. | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Tal. | srb. | f. | Tal. | srb. | f. | Tal. | srb. | f. | Tal. | srb. | f. | Tal. | srb. | f. | Tal. | srb. | f. |
| 107 | 9 | 1 | 100 | — | — | — | — | — | — | — | — | 24 | 13 | 9 | 231 | 22 | 10 |
| 19 | 4 | 2 | 162 | — | — | 44 | 26 | — | 2 | 15 | 6 | 1 | 18 | 8 | 230 | 4 | 4 |
| 116 | 11 | 10 | 71 | 25 | — | 69 | 13 | 6 | 5 | 20 | — | 20 | 6 | 1 | 265 | 16 | 5 |
| 103 | 19 | 6 | 89 | 22 | 6 | 143 | 22 | 10 | — | 12 | — | 15 | 17 | 10 | 353 | 4 | 8 |
| 38 | 6 | 4 | 152 | 25 | — | 115 | 28 | 3 | — | — | — | 23 | 19 | 10 | 330 | 19 | 5 |
| 33 | 26 | 3 | 68 | 25 | — | 49 | — | — | — | — | — | 1 | 18 | 2 | 153 | 9 | 5 |
| 4 | 24 | 11 | 33 | 20 | — | 55 | 24 | 8 | 15 | 14 | 4 | 1 | 4 | 6 | 110 | 28 | 5 |
| 47 | 28 | 8 | 75 | 11 | 11 | 45 | 9 | 6 | 22 | 25 | 2 | — | 10 | 10 | 191 | 26 | 1 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 9 | 21 | 2 | 1 | — | — | 5 | 22 | 5 | — | — | — | 6 | 13 | 6 | 21 | 27 | 1 |
| 11 | 20 | 6 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 9 | 8 | 12 | — | 2 |
| 34 | 15 | 8 | 74 | 27 | 6 | 14 | 21 | 6 | 16 | 28 | 6 | 4 | 15 | 2 | 145 | 18 | 4 |
| 17 | 20 | 1 | 8 | — | 6 | 20 | 7 | 9 | 8 | — | — | 4 | 15 | 1 | 58 | 13 | 5 |
| 42 | 5 | 5 | 12 | 5 | — | 64 | 16 | — | 6 | 20 | — | 10 | 21 | 7 | 136 | 8 | — |
| 8 | 18 | 4 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 2 | 26 | 6 | 11 | 14 | 10 |
| 20 | 25 | 9 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 20 | 25 | 9 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 34 | 15 | — | 24 | 10 | — | 26 | 3 | 7 | 3 | 12 | 8 | 52 | 1 | 6 | 140 | 11 | 9 |
| 2 | 22 | 1 | 2 | 20 | — | — | — | — | — | — | — | 8 | 28 | 7 | 14 | 10 | 8 |
| 51 | 23 | 4 | 61 | 19 | 10 | 8 | 23 | 4 | — | — | — | 2 | 27 | 8 | 125 | 4 | 2 |
| 5 | 20 | 6 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 5 | 28 | 7 | 11 | 19 | 1 |
| 2 | 3 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 2 | 3 | — |
| 38 | 10 | 5 | 26 | 2 | 7 | 25 | 17 | 3 | 7 | 14 | 7 | 6 | 13 | 2 | 103 | 28 | — |
| 16 | 2 | 6 | 14 | — | — | 4 | 22 | — | — | — | — | 4 | 3 | 11 | 38 | 28 | 5 |
| 32 | 13 | 5 | 1 | 13 | — | 29 | 27 | 10 | 3 | 15 | — | 35 | 1 | 9 | 102 | 1 | — |
| 6 | 18 | 4 | — | 5 | — | 4 | 20 | 9 | — | — | — | 1 | 21 | 10 | 13 | 5 | 11 |
| 13 | 14 | — | 9 | 4 | 6 | 1 | — | — | 4 | 24 | 3 | 15 | 10 | 5 | 43 | 23 | 2 |
| 11 | 15 | 10 | 17 | 28 | — | 22 | 3 | 10 | — | 2 | — | 32 | 6 | — | 83 | 25 | 8 |
| 9 | 26 | 1 | 1 | 5 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 11 | 1 | 1 |
| 40 | 9 | 3 | 3 | 25 | — | 16 | 13 | 9 | — | — | — | 9 | 10 | 6 | 69 | 28 | 6 |
| 13 | 26 | 8 | — | — | — | 2 | 1 | 3 | 3 | — | — | — | — | 3 | 15 | 28 | 2 |
| 9 | — | 6 | — | — | — | 4 | 20 | — | — | 11 | 10 | 3 | 15 | — | 17 | 17 | 4 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 28 | 17 | 4 | 15 | 17 | 2 | 5 | 17 | 6 | — | — | — | 3 | 10 | — | 53 | 2 | — |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 21 | 29 | 2 | 5 | — | — | 5 | 20 | 6 | 2 | 7 | 9 | 9 | 27 | 4 | 43 | 24 | 9 |

## Wykaz liczby Członków, Dzieł

| Nr. bież. | Rady i Konferencye. | Ilość członków | | | Dzieła opieki. | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | czynnych. | honorowych. | aspirantów. | Rodzin. | Dzieci. | Uczni rzem. | Czeladników. | Chorych. | Małżeństw naprawion. |
| 35 | Osieczna . . . . . . . . . | 12 | 2 | — | 3 | — | — | — | 2 | — |
| 36 | Pleszew . . . . . . . . . . | 74 | 4 | — | 20 | 52 | 2 | — | 10 | — |
| 37 | Przement . . . . . . . . . | 40 | 4 | — | 2 | — | — | — | — | — |
| 38 | Połajewo . . . . . . . . . | 35 | 2 | — | 15 | 7 | — | — | 8 | — |
| 39 | Palmirowo . . . . . . . . | 18 | 3 | 1 | 1 | 15 | — | — | 4 | — |
| 40 | Paterek miejski . . . . . | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 41 | Paterek wiejski . . . . . | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 42 | Pniewy . . . . . . . . . . | 14 | 1 | — | 5 | 5 | — | — | — | — |
| 43 | Parkowo . . . . . . . . . | 25 | 2 | — | 6 | 6 | — | — | — | — |
| 44 | Poniec . . . . . . . . . . | 10 | 11 | — | 11 | 8 | — | — | 3 | — |
| 45 | Pakość . . . . . . . . . . | 46 | 5 | — | 2 | 1 | — | — | 8 | — |
| 46 | Rogoźno . . . . . . . . . | 16 | 1 | — | 14 | 4 | — | — | — | — |
| 47 | Raszków . . . . . . . . . | 25 | 4 | — | 20 | — | — | — | 3 | — |
| 48 | Rakoniewice . . . . . . . | 11 | 1 | 1 | 5 | — | — | — | 3 | — |
| 49 | Rawicz . . . . . . . . . . | 18 | 2 | — | 6 | 4 | — | — | 8 | — |
| 50 | Szrém . . . . . . . . . . | 75 | 18 | — | 12 | — | — | — | — | — |
| 51 | Środa . . . . . . . . . . | 4 | 1 | — | — | — | — | — | — | — |
| 52 | Szubin . . . . . . . . . . | 13 | 3 | — | 2 | 2 | — | — | 4 | — |
| 53 | Strzelno . . . . . . . . . | 13 | 2 | — | 8 | 15 | — | — | 4 | — |
| 54 | Sieraków . . . . . . . . . | 13 | 2 | — | 10 | 7 | — | — | 5 | — |
| 55 | Sulmierzyce . . . . . . . | 27 | 1 | — | 10 | 6 | — | — | — | — |
| 56 | Słupia . . . . . . . . . . | 16 | 1 | — | 4 | 6 | — | — | 5 | — |
| 57 | Trzemeszno . . . . . . . | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 58 | Uście . . . . . . . . . . . | 7 | 2 | — | 2 | — | — | — | 1 | — |
| 59 | Wągrowiec . . . . . . . . | 30 | 6 | 2 | 15 | 47 | 3 | — | 8 | — |
| 60 | Wilczyna . . . . . . . . . | 23 | 1 | — | 7 | 1 | — | — | — | — |
| 61 | Wolsztyn . . . . . . . . . | 12 | 2 | — | 2 | 13 | — | — | 4 | — |
| 62 | Wronki . . . . . . . . . . | 18 | 7 | — | 4 | 12 | — | — | 2 | 1 |
| 63 | Xiąż . . . . . . . . . . . . | 6 | 1 | — | 4 | 2 | — | — | 1 | — |
| 64 | Zaniemyśl . . . . . . . . | 84 | 2 | — | 5 | 7 | — | — | 5 | — |
| 65 | Żnin . . . . . . . . . . . . | 39 | 2 | — | 14 | 20 | 9 | — | 4 | — |
| 66 | Żerków . . . . . . . . . . | 27 | 17 | 3 | 5 | 16 | 1 | — | 5 | — |
| 67 | Zbąszyń . . . . . . . . . . | 43 | 2 | — | 4 | 1 | 1 | — | 1 | — |
| | Ogółem | 1686 | 316 | 41 | 651 | 876 | 31 | 1 | 276 | 6 |

# Opieki i Dochodu z r. 1873.

| Ze składek członków. | | | Od dobroczyńców. | | | Nadzwyczajne. | | | Różne. | | | Remanent z r. 1872. | | | Ogółem. | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Tal. | srb. | f. | Tal. | srb. | f. | Tal. | srb. | f. | Tal. | srb. | f. | Tal. | srb. | f. | Tal. | srb. | f. |
| 9 | 24 | 11 | — | — | — | 8 | 7 | 6 | 10 | 10 | — | 3 | 1 | 6 | 31 | 13 | 11 |
| 19 | 29 | — | 3 | 10 | 4 | 151 | 20 | — | 3 | 5 | 1 | 8 | 29 | 9 | 187 | 4 | 2 |
| 9 | 27 | 4 | 4 | — | — | — | — | — | — | 10 | — | 11 | 1 | 6 | 25 | 8 | 10 |
| 56 | 12 | 4 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 8 | 17 | 3 | 64 | 29 | 7 |
| 5 | 14 | 4 | — | 12 | 6 | — | — | — | — | — | — | 33 | 19 | 8 | 39 | 16 | 6 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 32 | 11 | 2 | — | — | — | 4 | 9 | 1 | — | — | — | 8 | 19 | 1 | 45 | 9 | 4 |
| 3 | 28 | — | — | 5 | — | — | — | — | — | — | — | 2 | 19 | 9 | 6 | 22 | 9 |
| 15 | 19 | — | 47 | 25 | — | 14 | — | — | 4 | 22 | 6 | 4 | 24 | 10 | 87 | 1 | 4 |
| 35 | 15 | 11 | 12 | 15 | — | 28 | 21 | 7 | 1 | 15 | — | — | — | — | 78 | 7 | 6 |
| 1 | 4 | 10 | 14 | 13 | — | 7 | 3 | — | 1 | — | — | 14 | 2 | 9 | 63 | 24 | 7 |
| 15 | 6 | 8 | 82 | 25 | — | 31 | 16 | 11 | 3 | 20 | 6 | 7 | 1 | 2 | 140 | 10 | 3 |
| 13 | 21 | 9 | — | — | — | — | — | — | — | 9 | 3 | 4 | 27 | 6 | 18 | 28 | 6 |
| 8 | 20 | 9 | 2 | 2 | 1 | — | — | — | — | — | — | 4 | 5 | — | 14 | 27 | 1 |
| 42 | 17 | 9 | 9 | — | — | 53 | 11 | 11 | 10 | — | — | 1 | 18 | 5 | 107 | 7 | 1 |
| 8 | 4 | — | 1 | — | — | 5 | — | — | — | — | — | 5 | 5 | 2 | 19 | 19 | 2 |
| 4 | 16 | 3 | 24 | — | — | — | — | — | — | 22 | 8 | 7 | 19 | 9 | 46 | 28 | 8 |
| 11 | 15 | 1 | 26 | 6 | — | 12 | — | — | 12 | 12 | 6 | 28 | 15 | 9 | 90 | 19 | 4 |
| 5 | 23 | 1 | — | — | — | 5 | 9 | 9 | — | — | — | 4 | 4 | 8 | 15 | 11 | 6 |
| 31 | 27 | 4 | — | — | — | 6 | 10 | 10 | — | — | — | 7 | 1 | 4 | 45 | 15 | 6 |
| 3 | 10 | 2 | 4 | 8 | 3 | 4 | 6 | 6 | 12 | 8 | — | 1 | 11 | 1 | 26 | — | — |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 59 | 19 | 5 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 59 | 19 | 5 |
| 23 | 28 | 4 | 49 | 17 | 6 | — | — | — | — | — | — | 40 | 1 | 9 | 113 | 17 | 7 |
| 18 | 5 | 6 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 3 | 14 | — | 21 | 19 | 6 |
| 15 | 19 | 8 | 5 | — | — | — | 6 | 8 | 2 | 26 | 4 | 1 | 9 | 5 | 25 | 2 | 1 |
| 7 | 19 | 9 | 5 | 20 | — | 1 | 25 | 10 | — | — | — | 4 | 14 | 9 | 19 | 20 | 4 |
| 2 | — | 11 | 1 | 14 | — | 5 | 26 | 4 | — | — | — | 81 | 4 | 4 | 90 | 15 | 7 |
| 25 | 11 | 7 | 3 | — | — | — | 15 | — | — | — | — | 1 | 1 | 7 | 29 | 28 | 2 |
| 23 | 20 | 5 | 22 | 2 | 6 | — | 14 | 8 | — | — | — | 11 | 15 | 4 | 57 | 22 | 11 |
| 18 | 19 | 5 | 23 | 5 | — | 12 | 8 | 10 | 3 | 15 | 9 | 13 | 29 | 5 | 71 | 18 | 5 |
| 44 | 23 | 9 | 22 | 28 | — | — | 20 | — | — | — | — | — | — | — | 68 | 11 | 9 |
| | | | | | | | | | | | | Ogółem | | | 4778 | 3 | 3 |

## Wykaz Rozchodu

| Nr. bież. | Rady i Konferencye. | Na wsparcia in natura. Tal. | srb. | fen. | Na wsparcia w pieniędzach. Tal. | sbr. | fen. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Rada wyższa . . . . (w Poznaniu) | — | — | — | 68 | 5 | — |
| | — miejscowa . . (w Poznaniu) | — | — | — | 86 | 5 | — |
| 1 | Konfer. ś. Magdaleny (w Poznaniu) | 191 | 18 | 1 | 31 | 1 | — |
| 2 | — ś. Marcina . (w Poznaniu) | 262 | 7 | 2 | 2 | 18 | — |
| 3 | — ś. Małgorzaty (w Poznaniu) | 182 | 6 | — | 67 | 17 | 6 |
| 4 | — ś. Wojciecha (w Poznaniu) | 76 | 9 | — | 18 | 18 | 9 |
| 5 | Borek . . . . . . . . . . . | 56 | — | — | 1 | 2 | 6 |
| 6 | Bydgoszcz . . . . . . . . . | 22 | 25 | 2 | 87 | 12 | 6 |
| 7 | Bukowiec . . . . . . . . . | — | — | — | — | — | — |
| 8 | Czempiń . . . . . . . . . . | 3 | 15 | — | — | 17 | 6 |
| 9 | Czarnków . . . . . . . . . | 1 | — | — | 3 | — | — |
| 10 | Gniezno . . . . . . . . . . | 63 | — | 6 | 10 | 26 | — |
| 11 | Gostyń . . . . . . . . . . . | 5 | 5 | — | 5 | — | — |
| 12 | Grodzisk . . . . . . . . . . | 83 | 20 | 10 | 53 | 10 | — |
| 13 | Górka duchowna . . . . . | 2 | 15 | — | 6 | 15 | — |
| 14 | Granowo . . . . . . . . . | 15 | 25 | 1 | — | — | — |
| 15 | Jarocin . . . . . . . . . . | — | — | — | — | — | — |
| 16 | Inowrocław . . . . . . . . | 5 | 23 | 9 | 57 | 18 | — |
| 17 | Jutrosin . . . . . . . . . . | — | 24 | 9 | 1 | 20 | 6 |
| 18 | Krotoszyn . . . . . . . . . | 80 | 3 | 6 | 2 | 17 | 6 |
| 19 | Kobylin . . . . . . . . . . | — | — | — | 3 | 9 | 2 |
| 20 | Kłecko . . . . . . . . . . . | — | — | — | 2 | 3 | — |
| 21 | Kościan . . . . . . . . . . | 76 | 7 | 9 | 4 | — | — |
| 22 | Kiełczewo . . . . . . . . . | 25 | 21 | 2 | — | — | — |
| 23 | Krobia . . . . . . . . . . . | 21 | 15 | 6 | 44 | 22 | 6 |
| 24 | Krosin . . . . . . . . . . . | 3 | 3 | — | — | 15 | — |
| 25 | Koźmin . . . . . . . . . . | 20 | 14 | 2 | 12 | 15 | — |
| 26 | Kcynia . . . . . . . . . . . | 38 | 22 | — | 4 | 21 | 4 |
| 27 | Mielżyn . . . . . . . . . . | 7 | 25 | 6 | — | — | — |
| 28 | Mogilno . . . . . . . . . . | 17 | 6 | — | 20 | — | 2 |
| 29 | Mosina , . . . . . , . . . . | — | — | — | 15 | 27 | 6 |
| 30 | Mieścisko . . . . . . . . . | 8 | 6 | 6 | — | 25 | — |
| 31 | Nakło . . . . . . . . . . . | — | — | — | — | — | — |
| 32 | Ostrów . . . . . . . . . . . | 48 | 18 | 6 | — | — | — |
| 33 | Oborniki . . . . . . . . . . | — | — | — | — | — | — |
| 34 | Odalanów . . . . . . . . . | 28 | 11 | 6 | — | 15 | — |

z roku 1873.

| Na dzieła opieki. | | | Na dzieła różne. | | | Na wydatki różne. | | | Ogółem. | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Tal. | srb. | fen. | Tal. | srb. | fen. | Tal. | srb. | fen. | Tal. | srb. | fen. |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | 68 | 5 | — |
| 25 | 2 | 4 | 89 | 26 | 3 | 11 | 1 | 6 | 212 | 5 | 1 |
| 25 | 22 | 11 | 7 | 8 | 6 | — | 28 | — | 261 | 18 | 6 |
| 62 | 25 | 6 | — | — | — | — | — | — | 327 | 20 | 8 |
| 40 | 10 | — | 3 | 10 | — | 6 | 14 | 6 | 299 | 28 | — |
| 1 | 20 | — | 2 | — | — | — | 17 | 6 | 99 | 5 | 3 |
| 33 | 15 | — | 7 | 22 | 1 | 2 | 4 | — | 100 | 13 | 7 |
| 66 | 23 | 2 | — | — | — | — | — | — | 177 | — | 10 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 7 | 5 | 6 | 1 | — | — | 1 | 27 | — | 14 | 5 | — |
| 1 | — | — | 3 | 15 | — | — | 8 | — | 8 | 23 | — |
| — | 25 | — | — | — | — | 1 | — | — | 75 | 21 | 6 |
| 43 | 16 | — | — | — | — | — | 29 | 6 | 54 | 20 | 6 |
| 16 | 25 | — | 4 | 15 | — | 2 | 10 | — | 160 | 20 | 10 |
| 2 | 15 | — | 1 | — | — | — | — | — | 12 | 15 | — |
| 4 | 22 | 6 | — | 15 | — | — | — | — | 21 | 2 | 7 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 18 | — | — | 16 | 27 | — | 4 | 9 | 6 | 102 | 18 | 3 |
| 3 | 20 | — | — | — | — | — | — | — | 6 | 5 | 3 |
| 14 | 27 | 6 | 24 | 3 | 10 | 4 | 24 | — | 126 | 16 | 4 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | 3 | 9 | 2 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | 2 | 3 | — |
| 7 | 5 | — | 2 | — | — | 1 | 29 | — | 91 | 11 | 9 |
| 1 | — | — | 1 | 29 | — | — | 5 | 6 | 28 | 25 | 8 |
| 5 | 5 | — | 1 | — | — | 18 | 15 | 9 | 90 | 27 | 9 |
| — | 10 | — | — | — | — | 3 | 12 | 7 | 7 | 10 | 7 |
| — | 25 | — | 2 | 4 | — | — | 5 | 6 | 36 | 3 | 8 |
| 6 | 10 | 6 | 1 | — | — | 4 | 1 | — | 54 | 24 | 10 |
| — | — | — | — | — | — | 2 | — | — | 9 | 25 | 6 |
| 8 | 12 | 6 | 15 | — | — | — | — | — | 60 | 18 | 8 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | 15 | 27 | 6 |
| 2 | 7 | — | 1 | 2 | — | 2 | 20 | — | 15 | — | 6 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| — | — | — | — | — | — | — | 3 | — | 48 | 21 | 6 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 4 | 6 | 11 | 2 | — | — | 2 | 29 | 9 | 38 | 3 | 2 |

## Wykaz Rozchodu

| Nr. bież. | Rady i Konferencye. | Na wsparcia in natura. | | | Na wsparcia w pieniędzach. | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Tal. | srb. | fen. | Tal. | srb. | fen. |
| 35 | Osieczna . . . . . . . . . . | 8 | 18 | 5 | 2 | 23 | — |
| 36 | Pleszew . . . . . . . . . . | 152 | 15 | — | 15 | — | 2 |
| 37 | Przement . . . . . . . . . | 7 | 16 | 4 | 1 | 15 | 4 |
| 38 | Połajewo . . . . . . . . . . | 4 | 2 | 6 | 42 | 18 | 11 |
| 39 | Palmirowo . . . . . . . . . | 4 | 15 | 6 | — | 19 | 1 |
| 40 | Paterek miejski . . . . . . | — | — | — | — | — | — |
| 41 | Paterek wiejski . . . . . . | — | — | — | — | — | — |
| 42 | Pniewy . . . . . . . . . . | 23 | 23 | 10 | 2 | 15 | — |
| 43 | Parkowo . . . . . . . . . . | 4 | 21 | 8 | — | — | — |
| 44 | Poniec . . . . . . . . . . . | 62 | 14 | 6 | — | — | — |
| 45 | Pakość . . . . . . . . . . . | 43 | 8 | 2 | 3 | — | — |
| 46 | Rogoźno . . . . . . . . . . | 26 | 17 | — | 10 | — | — |
| 47 | Raszków . . . . . . . . . . | 12 | 1 | — | 65 | 12 | 6 |
| 48 | Rakoniewice . . . . . . . . | 11 | 6 | — | — | 7 | 6 |
| 49 | Rawicz . . . . . . . . . . . | 6 | — | — | 2 | — | — |
| 50 | Szrém . . . . . . . . . . . | 104 | 6 | 6 | — | — | — |
| 51 | Środa . . . . . . . . . . . | 14 | 20 | — | — | — | — |
| 52 | Szubin . . . . . . . . . . . | 19 | 25 | — | — | — | — |
| 53 | Strzelno . . . . . . . . . . | 8 | 1 | — | 57 | 12 | 6 |
| 54 | Sieraków . . . . . . . . . | 5 | — | — | 7 | 5 | — |
| 55 | Sulmierzyce . . . . . . . . | 5 | 22 | 5 | 30 | 10 | 6 |
| 56 | Słupia . . . . . . . . . . . | 2 | 20 | — | — | 20 | — |
| 57 | Trzemeszno . . . . . . . . | — | — | — | — | — | — |
| 58 | Uście . . . . . . . . . . . | 37 | — | — | 5 | 28 | 11 |
| 59 | Wągrówiec . . . . . . . . | 72 | 19 | 7 | 9 | 10 | — |
| 60 | Wilczyna . . . . . . . . . | 20 | 14 | — | — | — | — |
| 61 | Wolsztyn . . . . . . . . . | 11 | 8 | — | 1 | — | — |
| 62 | Wronki . . . . . . . . . . | — | — | — | 5 | 27 | 6 |
| 63 | Xiąż . . . . . . . . . . . . | 4 | 18 | — | 2 | 4 | 4 |
| 64 | Zaniemyśl . . . . . . . . . | — | — | — | 14 | 20 | — |
| 65 | Żnin . . . . . . . . . . . . | 7 | 6 | — | 9 | 10 | 6 |
| 66 | Żérków . . . . . . . . . . | 32 | 13 | — | — | — | — |
| 67 | Zbąszyń . . . . . . . . . . | 10 | 5 | — | 24 | 9 | 7 |

z roku 1873.

| Na dzieła opieki. | | | Na dzieła różne. | | | Na wydatki różne. | | | Ogółem. | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Tal. | srb. | fen. | Tal. | srb. | fen. | Tal. | srb. | fen. | Tal. | srb. | fen. |
| 8 | 28 | 3 | — | — | — | 2 | 4 | 6 | 22 | 14 | 2 |
| 13 | 9 | 3 | 2 | 1 | — | — | — | — | 182 | 25 | 5 |
| — | — | — | 2 | — | — | — | 23 | 3 | 11 | 24 | 11 |
| — | — | — | 4 | 19 | 2 | — | 14 | — | 51 | 24 | 7 |
| 5 | 13 | — | — | — | — | — | 12 | 6 | 11 | — | 1 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 1 | 2 | 6 | — | 12 | 6 | 1 | 20 | 6 | 29 | 14 | 4 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | 4 | 21 | 8 |
| — | — | — | 4 | 12 | 6 | 1 | 26 | — | 68 | 23 | — |
| 1 | 15 | — | 4 | 2 | 6 | — | — | — | 51 | 25 | 8 |
| 3 | — | — | — | — | — | 3 | — | — | 42 | 19 | — |
| 41 | 22 | 6 | 3 | — | — | 2 | 25 | — | 124 | 1 | — |
| 3 | 28 | 6 | — | 20 | — | — | — | — | 16 | 2 | — |
| 5 | — | — | — | — | — | — | — | — | 13 | — | — |
| — | — | — | 2 | — | — | — | 10 | — | 106 | 16 | 6 |
| — | — | — | — | — | — | 1 | — | — | 15 | 20 | — |
| 5 | 7 | 6 | 1 | — | — | 6 | 19 | 10 | 32 | 22 | 4 |
| 5 | 15 | — | 1 | — | — | 1 | 17 | 6 | 73 | 16 | — |
| — | 15 | — | — | 6 | 9 | — | 12 | 6 | 13 | 9 | 3 |
| — | — | — | 1 | — | — | 1 | 19 | 6 | 38 | 22 | 5 |
| 8 | 8 | — | 2 | 9 | 6 | — | — | — | 33 | 27 | 6 |
| — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| 1 | 21 | 2 | 1 | 12 | 6 | 2 | 5 | — | 48 | 7 | 7 |
| 12 | 2 | 6 | 2 | — | — | 2 | 19 | 6 | 98 | 21 | 7 |
| — | 20 | — | 1 | — | — | — | — | — | 22 | 4 | — |
| 7 | 20 | — | 1 | 2 | 6 | 1 | 12 | 6 | 22 | 13 | — |
| 5 | — | — | — | — | — | 2 | 7 | 6 | 13 | 5 | — |
| — | — | — | — | 15 | — | — | 3 | — | 7 | 10 | 4 |
| 13 | — | — | — | — | — | — | — | — | 27 | 20 | — |
| 25 | 15 | 6 | — | — | — | — | 16 | 9 | 42 | 18 | 9 |
| 16 | 21 | 5 | — | — | — | 2 | 19 | 9 | 51 | 24 | 2 |
| 19 | 10 | 2 | — | — | — | 2 | 16 | — | 56 | 10 | 9 |
| | | | | | | | Ogółem | | 3876 | 4 | 3 |